

Nota voor burgemeester en wethouders

Team
DEV-PRO

Onderwerp

Buurtmakerij tussenevaluatie

1- Notagegevens

Notanummer 2019-001039
Datum 27-05-2019
Programma:
06 Herstructurering en vastgoed
Portefeuillehouder Weth. De Geest

2- Bestuursorgaan

☒ B & W	11-06-2019
☐ Raad	--
☐ Burgemeester	--

College van B & W

- Burgemeester	- Weth. Grijsen
- Weth. De Geest	- Weth. Verhaar
- Weth. Walder	- Weth. Rorink

Besluitenlijst	d.d.	d.d.	d.d.
☐ Akkoordstukken	--	☒ Openbaar	11-06-2019
		☐ Besloten	--

Routing	d.d.	par.	
programmamanager	04-06-2019	☐ adj.secr.	--
Wethouder	05-06-2019	☒ gem.secr.	06-06-2019
		BIS Openbaar	
		Status	Definitief 2019-06-13

Bijlagen

B & W d.d.: 11-06-2019

Besloten wordt:

- 1 In te stemmen met de aanbevelingen uit de tussenevaluatie Buurtmakerij;
- 2 de tussenevaluatie te betrekken bij de besluitvorming rondom de VJN 2019, voor de dekking ad €200.000 ten behoeve van financiering Buurtmakerij 2020;
- 3 de raadsmededeling vast te stellen;
- 4 de stukken aan te bieden aan de raad;
- 5 de nota en het besluit openbaar te maken.

Financiële aspecten:

Financiële gevolgen voor de gemeente?	Nee
Begrotingswijziging	Ja

Voorstel openbaarmaking conform Wet Openbaarheid Bestuur (Wob)

- De nota en het besluit openbaar te maken
- De nota en het besluit openbaar te maken vergezeld van bijgaand persbericht
- De nota en het besluit openbaar te maken nadat
- De nota en het besluit openbaar te maken, behalve...
- Het besluit openbaar te maken, maar niet de nota, gelet op artikel:
- De nota en het besluit niet openbaar te maken, gelet op artikel:

Kennisgeving/ Bekendmaking Awb

Kennisgeving (publicatie) conform Awb	Nee
Bekendmaking conform Awb	Nee

ADVIESRADEN:

Moet een van de adviesraden gehoord worden of op de hoogte gesteld?

Nee

Toelichting

Inleiding

Na afloop van de herstructurering heeft het college geconstateerd dat blijvende ondersteuning in de vorm van samenlevingsopbouw nodig blijft in een aantal buurten om (opnieuw) afglijden te voorkomen. In deze buurten is sociale problematiek zo specifiek en complex dat er een intensieve aanpak nodig is. Het reguliere aanbod kan hier niet voldoende ondersteuning bieden, omdat zij te veel op hun bord hebben liggen. Hier bieden de buurtmakers kansen. Zij doen met de Buurtmakerij recht aan de verschillen in buurten en de sociale structuur die daar (ontstaan) is. De extra inzet van de buurtmakers is voor de jaren 2018 en 2019 gedekt door de reserve herstructurering.

Om een goed onderbouwd voorstel te kunnen doen voor 2020, is deze tussenevaluatie opgesteld. Dit is conform het collegebesluit van mei 2018. In deze tussenevaluatie staan de eerste effecten van de inzet centraal. Op basis hiervan is een voorstel opgenomen in de Voorjaarnota 2019

Beoogd resultaat

Vaststellen of de extra inzet die de Buurtmakerij bieden bovenop het reguliere werk in sociaal zwakkere buurten meerwaarde heeft en moet worden voortgezet en op welke wijze.

Kader

B&W besluit 15 mei 2018: Voorstel inzet extra stevig buurtwerk. Hierin is vastgelegd een deel reserve Herstructurering in te zetten voor de Buurtmakerij. In dit voorstel is vastgelegd dat een tussenevaluatie medio 2019 moest uitwijzen of deze extra inzet meerwaarde heeft en derhalve voor 2020 e.v. zou worden gecontinueerd.

Argumenten voor en tegen

In de gemeentelijke organisatie wordt de meerwaarde gezien als een aanvulling op het reguliere aanbod in de wijken. Samenwerking met WijDeventer en programma Meedoen kan leiden tot meer synergie en meer "value for the money". Doorontwikkeling van de buurtmakerij kan bijdragen aan doelmatiger inzet (van mens en middelen) en grotere maatschappelijke waarde. Buurtmakersaanpak draagt bij aan meer inzicht in beleidseffecten. Belangrijk voor de toekomst is wel, hoe dat inzicht in beleid wordt omgezet in bijsturing.

Een beperkt aantal externe partners zien ook dat meer inzet van hen verlangd wordt. Buurtmakers leggen complexe problemen bloot waar meer werk aan zit. Deze workload én begripsverwarring over de rol van de buurtmakers zorgen ervoor dat een aantal partners de buurtmakersaanpak niet volledig omarmt. In de aanbevelingen van de tussenevaluatie wordt een maatregel voorgesteld die het commitment bij de aanpak beter faciliteert.

Extern draagvlak (partners)

Een meerderheid van externe partners ziet de meerwaarde van de Buurtmakerij en is er enthousiast over. Vooral daar waar het gaat om het in kaart brengen van complexe problematiek, de analyse daarop en het formuleren van taken van wijkwerkers draagt bij aan een helder beeld bij hoe het probleem bij de kop kan worden gepakt. Door de complexiteit en drukte komen werkers in de wijk daar zelf niet altijd aan toe en is dit helpend om er met goede moed weer tegen aan te gaan. Er is een aantal partners die ziet dat de werkdruk toeneemt. Soms is er begripsverwarring: Buurtmakers zijn géén "opbouwwerker plus".

Financiële consequenties

In de VJN 2019 is een voorstel opgenomen om de buurtmakersaanpak voor 2020 te continueren met een eenmalig bedrag ad €200.000. In afwachting van de doorontwikkeling Sociale teams en WIJDeventer in 2020 kan dan een keuze worden gemaakt hoe de Buurtmakerij structureel wordt ingebed, en met welke opdracht.

Aanpak/uitvoering

Op basis van de tussenevaluatie kan geconcludeerd worden dat de Buurtmakerij een aanvulling is op het huidige, reguliere aanbod in de wijken. De buurtmaker zit in een "niche": het probleem is vaak wel bekend, maar er is geen partij die de volledige verantwoordelijkheid voelt en neemt. Buurtmakers zijn in staat om thema's breed op te pakken, organisaties in de wijk aan elkaar te koppelen, werkafspraken te maken, informatie delen, vaste patronen doorbreken en daarbij procesbegeleiding te bieden. Blinde vlekken komen aan het licht. Niet alleen in de buurt en bij de werkers zelf, maar ook op beleidsniveau wordt bloot gelegd waar het beter kan.

Ten behoeve van de tussenevaluatie zijn veel externe partners maar ook interne betrokken collega's geïnterviewd. Zij hebben allen hun beeld van de Buurtmakerij over het voetlicht gebracht. Deze informatie is als input gebruikt, evenals de tussenevaluaties van de plannen van aanpak die de buurtmakers zelf hebben opgeleverd.

Het beeld wordt duidelijk dat er veel draagvlak voor de aanpak is, met de volgende aanbevelingen voor het vervolg:

1. Duidelijke taakomschrijving is van belang om verwarring over rolopvatting te voorkomen met bijvoorbeeld opbouwwerk
2. Meer werk maken van commitment van externe partners door ze vanaf start analyse en plan van aanpak mee te nemen en afspraken te maken over ieders inzet.
3. Aandacht voor positie van de buurtmakers in de gemeentelijke organisatie: inbedding op een goede plek is van belang om zo maximaal mogelijke meerwaarde te creëren. Behalve de nauwe samenwerking met WijDeventer is bundeling van krachten vanuit beleidsprogramma's Meedoen, Leefomgeving en Veiligheid belangrijk om focus op écht wijkgericht werken te krijgen.
4. Buurtmakers als interventieteam: om verschil met opbouwwerk in sociale teams te benadrukken is het van belang om de flexibele interventiekracht als uitgangspunt te nemen voor de aanpak.
5. Borging en verduurzamen van resultaten: buurtmakers zijn altijd gericht op overdracht op het reguliere circuit, om hun opdracht zo kort en zo bondig mogelijk te kunnen uitvoeren. De link naar verder verduurzamen van de resultaten ligt bij de wijkmanager waarbij voorwaarde is dat de sociale infrastructuur op orde is (niet het bos in sturen). Als geconcludeerd wordt dat die structuur er niet of niet voldoende aanwezig is, dan opschalen naar beleidsniveau.

De komende periode wordt benut om in gezamenlijkheid vanuit programma Meedoen, Regiemanager herstructurering en WijDeventer, teammanager WijDeventer (IBL) en projectmanager Buurtmakerij te onderzoeken hoe de inbedding van de buurtmakers daadwerkelijk vorm en inhoud moet krijgen. Daarnaast wordt gezocht naar meer focus op echt wijkgericht werken, waarbij ook de opdrachten en opgaves die er vanuit de programma's en WijDeventer zijn, worden betrokken. Bundeling van opdrachten en daarbij behorende bestaande middelen vormen hiervoor het vertrekpunt.

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	Buurtmakerij tussenevaluatie		
Mededelingennr	2019-001039	Portef.houder	Weth. De Geest
Team	DEV-PRO	BenW-besluit d.d.:	11 juni 2019

1. Inleiding: waarom deze mededeling

Na afloop van de herstructurering heeft het college geconstateerd dat blijvende ondersteuning in de vorm van samenlevingsopbouw nodig blijft in een aantal buurten om deze buurten sterk en weerbaar te maken. De sociale problematiek is er zo specifiek en complex dat een intensieve aanpak nodig is. Het reguliere aanbod kan hier niet voldoende ondersteuning bieden, omdat zij te veel op hun bord hebben liggen. Hier bieden de buurtmakers kansen. Zij doen met de Buurtmakerij recht aan de verschillen in buurten en de sociale structuur die daar (ontstaan) is. De extra inzet van de buurtmakers is voor de jaren 2018 en 2019 gedekt door de reserve herstructurering. Om een goed onderbouwd voorstel te kunnen doen voor 2020, is deze tussenevaluatie opgesteld. Dit is conform het collegebesluit van mei 2018. In deze tussenevaluatie staan de eerste effecten van de inzet centraal. Op basis hiervan is een voorstel opgenomen in de Voorjaarnota 2019.

2. Kader

B&W besluit 15 mei 2018: Voorstel inzet extra stevig buurtwerk. Hierin is vastgelegd een deel reserve Herstructurering in te zetten voor de Buurtmakerij. In dit voorstel is vastgelegd dat een tussenevaluatie medio 2019 moest uitwijzen of deze extra inzet meerwaarde heeft en derhalve voor 2020 e.v. zou worden gecontinueerd.

3. Kern van de boodschap

De tussenevaluatie wijst uit dat de Buurtmakerij een aanvulling is op het huidige, reguliere aanbod in de wijken. De buurtmaker zit in een "niche": het probleem is vaak wel bekend, maar er is geen partij die de volledige verantwoordelijkheid voelt en neemt. Buurtmakers zijn in staat om thema's breed op te pakken, organisaties in de wijk aan elkaar te koppelen, werkafspraken te maken, informatie te delen, vaste patronen te doorbreken en daarbij procesbegeleiding te bieden. Blinde vlekken komen aan het licht. Niet alleen in de buurt en bij de werkers zelf, maar ook op beleidsniveau wordt bloot gelegd waar het beter kan.

Er zijn wel aanbevelingen om te komen tot een stevige inbedding en meer opbrengst van maatschappelijk geld.

4. Nadere toelichting

Ten behoeve van de tussenevaluatie zijn veel externe partners maar ook interne betrokken collega's geïnterviewd. Zij hebben allen hun beeld van de Buurtmakerij over het voetlicht gebracht. Deze informatie is als input gebruikt, evenals de tussenevaluaties van de plannen van aanpak die de buurtmakers zelf hebben opgeleverd, zie bijgevoegde evaluatie en plannen van aanpak.

Het beeld wordt duidelijk dat er veel draagvlak voor de aanpak is, met de volgende aanbevelingen voor het vervolg:

1. Duidelijke taakomschrijving is van belang om verwarring over rolopvatting te voorkomen met bijvoorbeeld opbouwwerk;
2. meer werk maken van commitment van externe partners door ze vanaf start analyse en plan van aanpak mee te nemen en afspraken te maken over ieders inzet.;

3. aandacht voor positie van de buurtmakers in de gemeentelijke organisatie: inbedding op een goede plek is van belang om zo maximaal mogelijke meerwaarde te creëren. Behalve de nauwe samenwerking met WijDeventer is bundeling van krachten vanuit beleidsprogramma's Meedoen, Leefomgeving en Veiligheid belangrijk om focus op écht wijkgericht werken te krijgen;
4. buurtmakers als interventieteam: om verschil met opbouwwerk in sociale teams te benadrukken is het van belang om de flexibele interventiekracht als uitgangspunt te nemen voor de aanpak;
5. borging en verduurzamen van resultaten: buurtmakers zijn altijd gericht op overdracht op het reguliere circuit, om hun opdracht zo kort en zo bondig mogelijk te kunnen uitvoeren. De link naar verder verduurzamen van de resultaten ligt bij de wijkmanager waarbij voorwaarde is dat de sociale infrastructuur op orde is (niet het bos in sturen). Als geconcludeerd wordt dat die structuur er niet of niet voldoende aanwezig is, dan opschalen naar beleidsniveau.

Eindrapport

Tussen evaluatie buurtmakers mei 2019

BUURTMAKERS

Inhoud

1. Inleiding
2. Conclusies
3. Aanbevelingen
4. Samenvatting belangrijke punten van actoren

Bijlagen

- I. Evaluatie Buurtmakers
- II. Plan van aanpak Buurtmakers

1. Inleiding

Na afloop van de herstructurering heeft het college geconstateerd dat blijvende ondersteuning in de vorm van samenlevingsopbouw nodig blijft in een aantal buurten om (opnieuw) afglijden te voorkomen. In deze buurten is sociale problematiek zo specifiek en complex dat er een intensieve aanpak nodig is. Het reguliere aanbod kan hier niet voldoende ondersteuning bieden, omdat zij te veel op hun bord hebben liggen. Hier bieden de buurtmakers kansen. Zij doen met de Buurtmakerij recht aan de verschillen in buurten en de sociale structuur die daar (ontstaan) is. De extra inzet van de buurtmakers is voor de jaren 2018 en 2019 gedekt door de reserve herstructurering.

Om een goed onderbouwd voorstel te kunnen doen voor 2020 en verder, is deze tussenevaluatie opgesteld. Dit is conform het collegebesluit van 15 mei 2018. In deze tussenevaluatie staan de eerste effecten van de inzet centraal. Op basis hiervan is een voorstel opgenomen in de Voorjaarnota 2019.

Doel van de tussenevaluatie: Onderzoeken of de extra inzet die de Buurtmakerij bieden bovenop het reguliere werk in sociaal zwakkere buurten meerwaarde heeft en moeten worden voortgezet.

Betrokken actoren: Regiemanager, projectmanager Buurtmakerij, wijkmanagers het Oostrik, Sluiswijk, Deltabuurt en de Gerard ter Borchbuurt, teammanager IBL WijDeventer, teammanagersociale teams, Programmamanager Meedoen, Senior adviseur openbare orde & veiligheid, beleidsadviseur Werk en Inkomen, projectmanager Proeftuin, buurtmakers, opbouwwerkers, Rentree, wijkagenten en Cambio.

2. Conclusies

Uit de gesprekken die zijn gevoerd is een rode draad te ontwaren: de Buurtmakerij lijkt een aanvulling op het huidige, reguliere aanbod in de wijken. Vaak zien professionals in de buurt het probleem wel, maar is er geen partij die de verantwoordelijkheid voelt en neemt. De buurtmaker zit in de "niche" die is ontstaan. De buurtmakers zijn in staat om brede thema's op te pakken, organisaties in de wijk aan elkaar te koppelen, werkafspraken te maken, om informatie te delen, vaste patronen te doorbreken en daarbij procesbegeleiding te bieden.

Alle wijkmanagers en opbouwwerkers beamen dat buurtmakers blinde vlekken en de problematiek zichtbaar maken en aanpakken. Echter wordt door partijen ook vaak de vergelijking gemaakt met een opbouwwerker. Een oorzaak zou de onderbezetting van het regulier opbouwwerk kunnen zijn in de afgelopen periode. Hierdoor hebben twee buurtmakers aspecten van dit werk op zich genomen en vervolgens overgedragen aan de nieuwe opbouwwerkers in hun buurt. Daarnaast wordt vaak gezegd dat wanneer een opbouwwerker meer uren zouden hebben, zij deze onderwerpen ook zouden kunnen oppakken. De vraag is, of dit klopt. De benadering van een buurt door buurtmaker en een opbouwwerker verschilt wezenlijk van elkaar: daar waar de opbouwwerker zich richt op initiatieven en activiteiten van bewoners en hen daarbij ondersteunt, richt de buurtmaker zich op problematiek die vanuit bijvoorbeeld WijDeventer, gemeentelijke beleidsprogramma's of organisaties in de buurt wordt gesignaleerd. De buurtmaker werkt probleemgestuurd en de opbouwwerker bewonergestuurd. Het verschil tussen de opbouwwerker en buurtmaker wordt benadrukt in de aanbevelingen. Door dit verschil te benadrukken, wordt de essentie van de inzet van de buurtmaker nog beter weergegeven. En wellicht wordt hier ook een eventuele bedreiging bij bestaande werkers in de wijk weggenomen.

Veel actoren geven aan dat buurtmakers een gunstige positie hebben. Omdat zij bij de gemeente in dienst zijn kan er een brug worden geslagen tussen de gemeente en verschillende andere actoren. De lijntjes met de gemeente zijn korter, waardoor ze goed kunnen lobbyen en sneller dingen

gerealiseerd worden. Ze durven te pionieren.

Daarnaast wordt door meerdere actoren aangegeven dat het mogelijk is dat de werkdruk van andere werkers in de wijk wordt vergroot door de komst van de buurtmakers. Hierbij valt te denken aan meer overleggen, het moeten vrij spelen van werkers, de overdracht en mogelijke verantwoordelijkheid die hierbij komt kijken vanwege de tijdelijkheid. Hierbij is sprake van een paradox; je probeert een probleem op te lossen, maar anderzijds betekent het een toename van de workload voor werkers die vanwege hun functie onderdeel van die oplossing zijn. Het is dus van groot belang de bekendheid van de werkwijze van de Buurtmakerij te vergroten en bij de organisaties commitment en eigenaarschap te creëren. Op de korte termijn betekent de buurtmaker meer werk voor de organisaties, wat op de langere termijn juist moet leiden tot een beter te behappen buurt.

Een ander effect van de Buurtmakerij is de betekenis die de buurtmakers hebben voor het bieden van inzicht in hoe beleid in de praktijk uitpakt. Hun kennis en ervaring kan helpend zijn om op beleidsniveau tot de goede besluiten te komen. Samen met WijDeventer kunnen effecten van regulier beleid op wijk- of buurtniveau inzichtelijk worden gemaakt. Het helpt om woorden te geven aan de noodzaak om écht wijkgericht te kunnen werken en samen met de beleidsontwikkelaars te kijken waar het beter kan.

Er bestaat geen standaardaanpak van de Buurtmakerij. De geconstateerde problematiek is leidend voor de aanpak en oplossing die daarbij hoort. Daarnaast spelen synergie tussen personen en de gezamenlijke motivatie om er iets van te willen maken een belangrijke rol in de mate van succes. Elke situatie is anders en verdient de aanpak en buurtmaker die daarbij past.

3. Aanbevelingen

1. Duidelijke taakomschrijving

De eerste aanbeveling komt voort uit de wens voor een duidelijke omschrijving van de werkzaamheden van de buurtmakers. Dit voorkomt eventuele bedreiging bij bestaande werkers en zorgt ervoor dat de huidige belevingen worden omgevormd tot een eenduidige opvatting over de rol van buurtmaker. Daarin moet minstens worden opgenomen dat:

- de werkzaamheden gericht moeten zijn op opdrachten die tussen wal en schip vallen en die zo specifiek zijn dat andere actoren geen tijd en mogelijkheid hebben om deze op te pakken, bijvoorbeeld schoon, heel en veilig, afval, VVE-problematiek, kamerverhuur, etc. Deze opdrachten moeten altijd worden overgedragen aan het reguliere circuit.
- de opdrachten vaak liggen op het stuk van “overleven”, daar waar opbouwwerkers het stuk “samenleven” voor hun rekening nemen. Pas als “overleven bereikt is”, is de weg vrij voor het reguliere opbouwwerk om het stokje weer over te nemen.
- de opdrachten probleemgestuurd zijn. Waar opbouwwerk uitgaat van bewonersgerichte activiteiten wordt een buurtmaker actief wanneer daar bijvoorbeeld vanuit de wijkenmonitor aanleiding wordt gezien of er een knelpunt wordt geconstateerd op gemeentelijk beleidsniveau, al dan niet in samenspraak met externe partners.
- buurtmakers geen opvulmiddel zijn. Zij mogen daarom geen werk oppakken dat gewoon geadresseerd kan worden bij een reguliere werker. In gevallen dat de meest voor de hand liggende werker niet of niet volledig beschikbaar is, en de buurtmaker moet worden ingezet, moeten hierover duidelijke afspraken over gemaakt worden.

2. Commitment externe partners

- Het verkrijgen en onderhouden van commitment van organisaties is van eminent belang om de buurtmakeraanpak te laten slagen.
- Elke buurt start met een analyse en een plan van aanpak, op basis waarvan de buurtmaker aan de slag gaat. Hierin wordt ook de input van organisaties in de buurt vastgelegd en worden duidelijke procesafspraken op organisatieniveau gemaakt. Tussentijds worden deze organisaties op de hoogte gehouden van de voortgang en aan het einde van een opdracht wordt een evaluatie met alle spelers georganiseerd, op zowel werkers- als op organisatieniveau.
- Buurtmakers en bestaande werkers in de wijk hebben verschillende tempo's en verschillen in belevingswereld. Het alleen al benoemen en eventueel verwerken in het plan van aanpak zorgt voor rust; verwachtingen over en weer zijn daarmee gemanaged.

3. Positie in de organisatie

Voor de inbedding in de organisatie moet met enkele aspecten rekening worden gehouden:

- Koppeling aan meerdere beleidsprogramma's, zoals Meedoen, Leefomgeving en Veiligheid.
- WijDeventer is dé belangrijkste interne partner voor de Buurtmakerij
- Bundeling van deze krachten kan helpend zijn bij het verkrijgen van focus op daadwerkelijk buurt- en wijkgericht werken
- Financieel bundelen van opdrachten die zien op versterking van samenlevingsopbouw: zo meer "value for the money". Dat vraagt iets van programma's om op onderdelen directe en volledige zeggenschap over budgetten en opdrachten (beetje) los te laten.

4. Flexibel interventieteam

- Voortbordurend op de omschrijving van de werkzaamheden van de buurtmakers gaan de voorzichtige gedachten in de toekomst uit naar een soort interventieteam die qua samenstelling en aanpak flexibel blijft. De aanpak moet probleemgestuurd blijven: het probleem bepaalt de aanpak, het type buurtmaker dat daarbij past en de organisaties daar omheen die er een rol in hebben. Zeker is wel dat er een aantal vaste spelers zijn, de wijkmanager, het sociaal team en vaak ook een wijkenbeheerder. Deze vaste spelers bieden het frame waarbinnen de inbedding kan worden gezocht.
- De Buurtmakerij dient een losse, onafhankelijke entiteit te blijven, bestaande uit externe professionals. Wanneer het wordt ondergebracht in een reguliere organisatie schuilt het risico dat de Buurtmakerij zijn meerwaarde verliest: buurtmakers kunnen wellicht niet langer vrij denken en of pionieren.

5. Aandacht voor overdracht en duurzame resultaten

- De basis sociale infrastructuur moet op orde zijn, zodat er garantie is voor goede overdracht en het vasthouden van resultaten. Daar waar dit niet geval lijkt, wordt snel opgeschakeld naar beleidsniveau. Bijsturing in opdrachten aan externe organisaties zou mogelijk moeten zijn om verduurzaming van resultaten te waarborgen. Dit vraagt iets van de (wil tot) samenwerking tussen de verschillende beleidsprogramma's.
- Wijkmanagers hebben een cruciale rol in het borgen van afspraken. Zij moeten zich (mede-)eigenaar voelen van de geconstateerde problematiek en dienen een vooraanstaande rol te hebben in het medebepalen van de prioriteiten en aanpak.

4. Samenvatting belangrijke punten van actoren

Projectmanager Buurtmakerij

De grootste spraakverwarring is de rol opvatting gebleken: buurtmakers worden gezien als een soort superopbouwwerker. Dat, terwijl de scope veel breder is, omdat de aangepakte problematiek ook strekt tot VVE-aanpak, afval, duurzaamheid, illegaliteit, veiligheid, etc. Daarnaast is er een kenmerkend verschil tussen beide, omdat de buurtmakers probleemgestuurd werken en opbouwwerkers activiteiten van bewoners ondersteunen, wat leidt tot meer sociale cohesie.

De buurtmakers kunnen snel interventies in gang zetten. Soms springen ze daarbij in de rol van een werker in de wijk, die op dat moment niet of te weinig beschikbaar is. Dat was het geval in twee van de vier wijken. Dat is nadrukkelijk niet de opzet van de buurtmakerij, maar om toch stappen te kunnen zetten is dat blijkbaar soms nodig. Door deze situaties is het beeld bij sommigen ontstaan dat de buurtmakers een vervanging of een plus zijn op het reguliere opbouwwerk. Dat is nadrukkelijk niet de opzet. De Buurtmakerij moet daarom duidelijker maken wat hun taak en positie is.

Het maken van een analyse en concrete plannen van aanpak helpt om problemen helder te krijgen en de rolverdeling in de oplossing daarvan. Commitment bij andere organisaties moet beter worden vastgehouden. Als blijkt dat de aanpak in eerste aanleg juist meer werk oplevert in plaats van minder, dan lekt de motivatie bij sommige werkers of organisaties weg. Deze paradox; probleem aanpakken en tegelijkertijd meer werkdruk voelen, moeten we bespreekbaar maken bij de organisaties en hun werkers. Empathisch zijn als “hun” tempo niet altijd aansluit op het tempo van de buurtmakers.

De inzet van de buurtmaker helpt de werkers wél om beter inzicht in de problematiek te krijgen en kan energie brengen daar waar die is weggelekt. Niet alleen de bewoners hebben baat bij de aanpak, juist ook de werkers krijgen weer nieuwe moed bij het aanpakken van een klus.

Verbinding met het programma Meedoen en WijDeventer is van onmiskenbaar belang: zonder hechte samenwerking krijgen we niet de meeste “value for the money”. Er is overlap en synergie in thema’s en werkwijze. Daarom moeten we inzetten op aansluiting en verdergaande commitment.

Programmamanager Meedoen

Volgens de programmamanager Meedoen jagen de buurtmakers bewonersparticipatie aan en moeten zij bewoners versterken. Hierin zit een overlap met wat het programma Meedoen doet. De buurtmaker moet zorgen voor leefbaarheid en sociale cohesie. Hij moet volgens de programmamanager ervoor zorgen dat mensen door één deur kunnen en in staat zijn om gezamenlijk opzoek te gaan naar oplossingen.

Voor de toekomst moet de Buurtmakerij als interventieteam worden ingericht, bestaande uit een pool van werkers met verschillende specialismes en vaardigheden. Duidelijk moet zijn dat ze met tijdelijke opdracht in de wijk actief zijn. Deze opdracht wordt door de gemeente verstrekt met draagvlak van andere organisaties in de wijk. De opdracht moet altijd gericht zijn op overdracht aan de reguliere spelers. Voor deze invulling moet commitment zijn van meerdere gemeentelijke programma’s, namelijk Meedoen, Veiligheid en Leefomgeving.

Teammanager Sociaal team

In het begin was het zoeken naar het ontstaan van de Buurtmakerij. Echter is er een plus dat de uitvoering en de gemeente snel met elkaar kunnen schakelen. De Buurtmakerij is nog te veel een gemeentelijk apparaat.

In de toekomst zouden de buurtmakers belegd moeten worden bij de opdracht die bij de sociale teams ligt. Zowel het sociaal team als de buurtmakers zijn gericht op samenlevingsopbouw. Wanneer je ze duurzaam wil inzetten, is het van belang dat je hier parallellen in gaat vinden.

Wijkmanagers

De wijkmanagers zijn van mening dat buurtmakers een aanvulling zijn op het reguliere aanbod in de wijken. Ze zijn in staat om wijk overstijgend naar buurten te kijken. Ze helderen blinde vlekken op en pakken brede, gerichte thema's aan. Door de buurtmakers worden collectieven/netwerken aangeboord waar wijkmanagers en professionals in de buurt mee verder kunnen. Buurtmakers worden door wijkmanagers gebruikt om mee te sparren en om nieuwe inzichten op te doen. Ze bieden hen structuur en energie.

Door de komst van de buurtmakers vormen wijkmanagers een sterker front tegen programma's en of beleid. De buurtmakers zijn namelijk aan het pionieren. Ze zijn bereid om de boel een beetje op te stoken en in beweging te brengen, om te onderzoeken of in deze buurten maatwerk mogelijk is. Daarnaast geeft een wijkmanager aan dat haar werkplezier door de komst van de buurtmaker is vergroot. Op dit moment is het nog lastig om over resultaten te spreken. Dit heeft onder andere te maken met het karakter van de buurten en de (minimale) duur die de buurtmakers in de buurt aan de slag zijn.

Opbouwwerkers

Opbouwwerkers die tijdens de start van de Buurtmakerij in de wijken zaten, waren verbaasd door de komst van de buurtmakers. Het kwam voor hen uit de lucht vallen. Ze waren bang dat het wéér een project van korte duur zou zijn.

Onder de opbouwwerkers heerst verdeeldheid over de meerwaarde van de inzet van buurtmakers. Sommige opbouwwerkers hebben de beleving dat buurtmakers opbouwwerkers zijn en daarmee dezelfde werkzaamheden uitvoeren, maar dan met kortere lijntjes naar de gemeente. Door deze korte lijntjes kan een buurtmaker verbindingen leggen met verschillende programma's en invloed uitoefenen op bijbehorend beleid. Er zijn ook opbouwwerkers die de buurtmakers niet als verlengstuk of ter ondersteuning van het sociaal team zien, maar er nauw mee samenwerken. Een buurtmaker heeft veel meer ruimte en bewegingsvrijheid om zich bij zijn project – waarvan het thema vaak tussen wal en schip valt of waarvoor een sociaal team geen ruimte of tijd voor heeft – te houden dan de opbouwwerker. De buurtmaker heeft meer ruimte om in de buurt een ontwikkeling op gang te zetten of juist te stoppen, om daarmee de buurt te versterken.

Opbouwwerkers vinden dat een buurtmaker zorgt voor een soepele overgang tussen de gemeente en de buurt. Buurtmakers delen kennis en ervaring en halen drempels weg, waardoor zowel werkers als bewoners in de buurt gemakkelijk hun weg weten te vinden in het systeem. De kracht van een buurtmaker zit hem erin dat hij in de 'haarvaten' van bewoners kan kijken én beleid kan aanpassen.

Echter is er ook een keerzijde. Een risico van de huidige inrichting is dat de buurtmakers niet (volledig) in de buurt zijn gegrond. Ze hebben weinig uren en zijn daarbij ook vaak niet fysiek in de wijk aanwezig. Het kost veel tijd om bewoners en professionals te leren kennen en de verwachting is dat wanneer de buurtmaker weer weg gaat, zaken weer trager gaan. Daarnaast ervaren sommige opbouwwerkers dat de werkdruk sinds de komst van de buurtmaker is verhoogd. Er zijn extra vergaderingen en er moeten soms werkers worden vrijgespeeld ten gunste van de opdracht van de buurtmaker. Daarbij wordt soms vergeten dat de werkers er voor de hele wijk zijn en niet voor alleen de buurt waar de buurtmaker is ingezet.

Voor bewoners wordt het vaak als positief ervaren dat er een extra werker in de wijk wordt gezet die iets in gang zet. Echter hebben opbouwwerkers de verwachting dat hun workload (nog meer) toeneemt, omdat de beweging die is ontstaan door de opdracht van de buurtmaker voortgezet moet worden. Indien dit niet gebeurt, is het zonde van de investering en neemt het vertrouwen van bewoners in de werkers af.

Rentree

Woonmakelaars zien buurtmakers als extra opbouwwerkers met een brede, analyserende blik op wat moeilijke wijken nodig hebben. Ze zijn blij met de inzet, omdat ze een extra slag ter versterking van de (inzit voor de) buurt maken. Wat een beleidsmedewerker opvalt, is dat de buurtmakers niet ter ondersteuning en verbetering van de kennis en expertise van de bestaande teams worden gebruikt. En wanneer een opbouwwerker meer tijd zou hebben, zouden de bestaande opdrachten ook een taak van een opbouwwerker kunnen zijn.

Voor de Deltabuurt geldt dat de buurtmaker een heel essentieel probleem oppakt, Diftar. De oplossing van dit probleem draagt bij aan onderliggende problemen. De buurtmaker heeft de juiste positie voor deze opgave. Vanwege de korte lijntjes met de gemeente zijn buurtmakers goed in staat op te lobbyen, om bij verschillende partijen de urgentie aan te geven. Hierdoor kan – met betrekking op de Deltabuurt – wellicht besluitvorming aangepast worden met als gevolg dat de vervuiler van het afval wel gaat betalen én de buurt er mooier bij ligt. Echter heeft deze aanpak een kanttekening: buurtmakers werken op projectbasis en het is nog maar de vraag of de verandering wordt afgerond in de tijd dat er nog over is. Het is onduidelijk wie dit oppakt zodra de buurtmaker uit de buurt is.

Wijkagenten

Doordat de buurtcoaches uit deze buurt verdwenen, is de wijkagent van Sluiswijk erg blij dat er een buurtmaker is. Met de komst van de buurtmaker krijgt de buurt de aandacht die het verdient. Voor zowel de Deltabuurt als in Sluiswijk wordt gesteld dat deze buurtmakers onderwerpen op pakken die tussen wal en schip vallen. Hier ligt hun focus. Met deze onderwerpen proberen ze bewoners mee te nemen, zodat ze meer zelfredzaam worden.

Voor professionals is het soms erg lastig om achter de voordeur te komen. Echter begint de buurtmaker in Sluiswijk steeds meer bewoners in de wijk te kennen en probeert de buurtmaker in de Deltabuurt grip te krijgen op de portiekflats/VVE's. Dit contact is iets waar de gemeente voorheen grote moeite mee had.

De buurtmakers brengen signalen en ideeën naar boven waar andere professionals zich nooit voor hebben ingezet. Door de korte lijntjes die ze hebben met de gemeente worden signalen gemakkelijk teruggekoppeld en kan er gemakkelijk actie worden ondernomen.

Cambio/ Schoon Familie Deventer

Cambio heeft veel samengewerkt met de buurtmaker in de Deltabuurt. Samen met de buurtmaker hebben ze zich ingezet om illegale bijplaatsingen van afval naast de ondergrondse afvalcontainers terug te brengen. Door de samenwerking heeft de buurtmaker nieuwe inzichten geboden aan de opdracht die de Deventer Schoon Familie vanuit de gemeente heeft gekregen. De buurtmaker heeft laten zien hoe je bewoners ondersteuning kan bieden bij het huidige afvalstelsel.

De meerwaarde van een buurtmaker zit in twee dingen. Allereerst ervaren zij het als prettig dat de buurtmaker onderdeel is van de gemeente. Hij heeft hierdoor toegang tot registers die nuttig zijn voor de opdracht. In verband met de AVG-wetgeving heeft Deventer Schoon Familie beperkte tot geen toegang. Ten tweede heeft de buurtmaker de tijd en aandacht voor een stuk van de wijk. Waar veel professionals het probleem ervaren, nemen zij geen verantwoordelijkheid. De buurtmaker geeft

al zijn energie voor een brede aanpak van dit bewuste probleem.

Tot nu zijn er helaas nog geen concrete resultaten. De buurtmaker kan hier volgens hen weinig invloed op uitoefenen, hij kan alleen de juiste vragen stellen.

Relatiemanager Budget Adviesbureau Deventer en de beleidsadviseur Werk & Inkomen

De buurtmaker van de Gerard ter Borchbuurt zoekt een verbinding tussen meerder versnipperde partijen (BAD, Rentree, Werk & Inkomen en het Deventer Werk talent). Hiermee wil hij zorgen voor participatie, werk, inkomen en netwerken. Dit is een onderwerp waar het sociaal team volgens hen geen tijd voor heeft, maar wel van belang is om op te pakken.

Met het leggen van de verbindingen is er de hoop dat dit een praktijkvoorbeeld wordt van wat het transformeren van het sociaal team met een bewoner doet. Hierin worden partijen samengebracht waar het in de huidige situatie nog te versplinterd is. Voor deze opdracht kan hopelijk geleerd worden voor de toekomst en voor andere uitkeringsgerechtigden in andere buurten. Omdat dit project nog in de kinderschoenen staat zijn er nog geen concrete resultaten. Echter heerst ook het gevaar dat het duurzaam aan het werk zetten veel tijd vergt, waarde rol van een buurtmaker tijdelijk is. Risico hierbij is dat dit kan leiden tot een hoge(re) werkdruk bij betrokken professionals.

Senior adviseur openbare orde & veiligheid

Ondanks dat de samenwerking tussen de senior adviseur (voortaan: adviseur) en de buurtmaker(s) nog in de kinderschoenen staat, wordt er meerwaarde gezien. Zodra buurtmakers in de toekomst iets signaleren wordt van hen verwacht dat zij dit doorgeven aan de adviseur. Dit is van meerwaarde, omdat het sociaal team een te afwachende rol heeft voor dit soort zaken en omdat tot nu toe alleen óver bewoners wordt gesproken, maar niet mét. Buurtmakers voeren analyses uit voor de adviseur, wanneer zij zaken signaleren die 'raar' zijn, zoals een vermoeden van illegale bewoning.

Over de positie in de organisatie stelt ze dat er nu veel goede bedoelingen zijn, maar dat de (juiste) positionering ontbreekt. Het liefst wil zij het (in huis) koppelen aan verschillende vormen van beleid, zoals beschermd wonen, openbare orde en veiligheid. Dit versterkt het draagvlak onder verscheidene teams en organisaties.

Projectmanager proeftuin Zandweerd

In 2019 heeft de proeftuin twee pijlers in Zandweerd, namelijk procesregie/verbindingen leggen tussen verschillende initiatieven en projecten in de wijk en een beweging op gang brengen naar fossielvrij en betaalbaar wonen. De buurtmaker heeft in deze twee pijlers een toegevoegde waarde. Hij spreekt mensen op straat en/of achter de voordeur, waardoor hij weet wat er onder de bewoners leeft. Hij is in de positie om heel laagdrempelig iets te organiseren, zodat ze ervaringen onderling kunnen delen. Het technische aspect (verduurzaming) en het sociale aspect (elkaar kennen) komen hierbij samen.

Bijlagen

I Evaluatie van iedere buurtmaker

Hierin wordt per buurt door de buurtmakers toegelicht wat de resultaten tot nu toe zijn en wat de meerwaarde is van hun komst in de buurten.

Het Oostrik

Aanleiding om hier aan de slag te gaan

In het werkplan 'stevig buurtwerk' is in overleg met de wethouder vastgelegd dat het Oostrik als buurt is aangewezen waar een tijdelijke buurtmaker van meerwaarde zou kunnen zijn. Het achterstallig onderhoud aan woningen, veel slecht georganiseerde VVE's met onvoldoende investeringsvermogen, de stedenbouwkundige opzet van de wijk en mogelijke achter de voordeurproblematieken maken dat extra aandacht voor het Oostrik noodzakelijk is.

Resultaten tot nu toe

Voor de procesresultaten geldt dat het Oostrik een taaie opdracht was, omdat:

1. Er geen actueel overzicht was van de VVE's, hun bezit en bestuur. Het maken van dit overzicht heeft veel tijd gekost. Hierdoor is inmiddels bijna volledig duidelijk welke VVE's er zijn en wie de aanspreekpunten zijn.
2. Enkele VVE's wilden met hun medebestuurders overleggen over het in gesprek gaan met de buurtmaker.

Projectresultaat: In de eerste analyse noemde een werker uit de wijk dat het Oostrik chaos troef is. Dit is bevestigd. Eigendomssituaties zijn onduidelijk of wel duidelijk, maar onlogisch. Veel besturen hebben aangegeven kennis en ervaringen te willen uitwisselen met andere VVE's.

Begin juni wordt de analyse afgerond. Dan is er volledig inzicht in de situatie van de VVE's. Binnen de gemeente is er bij het programma Duurzaamheid verkend of en welke rol zij kunnen vervullen bij het ondersteunen van VVE's. Omdat dit voor het programma nieuwe materie is, vraagt dit verdere gesprekken om te komen tot daadwerkelijke medewerking aan deze aanpak.

Meerwaarde

De buurtmaker heeft zich vastgebeten in een onderwerp die van belang is om het fundament van de wijk te versterken, maar tegelijkertijd tot niemand zijn takenpakket hoort. Er is inzichtelijk gemaakt met welke opgaven en dilemma's VVE's te maken hebben. Door de aandacht die VVE's hebben gekregen, hebben VVE's zichzelf ook meer aandacht gegeven.

Sluiswijk

Aanleiding om hier aan de slag te gaan

Bij de eindevaluatie Voorstad-Oost noemden vrijwel alle professionals in de wijk Sluiswijk als een buurtje, waar weinig zicht op is, waar werkers weinig contacten hebben, waar tegelijkertijd ook zorgen zijn op het gebied van leefbaarheid, veiligheid, het nemen van eigen verantwoordelijkheid en de onderlinge relaties in de buurt. Daarnaast stond het voortbestaan van Villa Voorstad onder druk door slechte financiële huishouding

Resultaten tot nu toe in Sluiswijk

De inzet is gericht op duidelijkheid en het nakomen van afspraken van bewoners en professionals. Daarop zijn de volgende resultaten bereikt:

1. Er zijn samenwerkingsverbanden van bewoners en professionals gecreëerd om gewenste resultaten mogelijk te maken.
2. Professionals en bewoners zijn aangesproken op hun rol en verantwoordelijkheid in het realiseren van afspraken.

3. Direct contact met bewoners ten behoeve van bewonersinitiatieven, is gestimuleerd en gerealiseerd.
4. Een afgestemde ondersteuning voor bewoners. Er is duidelijk welke professionals aanspreekpunt zijn voor bewoners op zowel sociaal als fysiek gebied.
5. Een vergrote inzet voor schoon, heel en groen door zowel bewoners als professionals.

Resultaten Villa Voorstad

Met hulp van een vereenvoudigde resultatenrekening zijn alle uitgaven, inkomsten en openstaande posten voor 2018 inzichtelijk gemaakt. Op grond van deze resultatenrekening zijn een aantal scenario's voor de komende jaren opgesteld. Het bestuur van Villa Voorstad heeft een plan van aanpak voor 2019 en verder opgesteld. De ambtelijke gesprekken over hoe Villa Voorstad de basis verder op orde krijgt en een goede toekomst tegemoet gaat lopen nog.

Meerwaarde

De meerwaarde zit onder andere in de capaciteit voor extra aandacht en aanpak in Sluiswijk. Door de concrete speerpunten kunnen gerichte acties worden uitgevoerd. Mede door de positionering binnen het gemeentehuis kan er snel geschakeld worden met gemeentelijke collega's en diensten voor concrete resultaten. Daarnaast is hij sparringspartner voor het sociaal team en is hij de verbindende factor tussen zowel bewoners, professionals als de gemeente.

Deltabuurt

Aanleiding om hier aan de slag te gaan

De specifieke problematiek en complexiteit van de Deltabuurt vraagt om een intensieve gebiedsaanpak op het gebied van leefbaarheid en schoon, heel & veilig (SHV), juist omdat het reguliere aanbod niet voldoende kan bieden in deze buurt. De buurt is kwetsbaar, de sociale structuur en zelfredzaamheid van bewoners vraagt aandacht. Er is extra ondersteuning nodig om afglijden te voorkomen.

Resultaten tot nu toe

1. Portiekvertegenwoordigers zijn op zoveel mogelijk plekken actief en betrokken, bijvoorbeeld afval.
2. Een kleine groep bewoners wil graag praktisch meedoen.
3. Er is onderzoek gedaan naar of er in het huidige afvalbeleid ruimte is voor maatwerk. Hierop wordt gestuurd.
4. Er is inzicht in de verhouding eigenaar/bewoner van portiekflats. Hiermee kan kamer- en beddenverhuur en andere illegaliteit in kaart worden gebracht.
5. Verschillende bewonersgroepen hebben ondersteuning gekregen voor schoon/heel en veilig.

Meerwaarde

De meerwaarde van de buurtmaker zit verweven in meerdere aspecten.

Allereerst de visieontwikkeling. Samen met de wijkmanager wordt gewerkt aan een brede wijkvisie. Er wordt specifiek onderzoek gedaan naar thema's waarin het huidige beleid en inzet niet tot de gewenste resultaten heeft geleid. Er wordt daarmee structuur geboden aan complexe thema's die al jaren spelen. Hij gaat onderzoek naar vernieuwde vormen en processen die oplossingen bieden.

Ten tweede de activering van bewoners. De buurtmaker sluit aan bij de bewoners hun verhalen en signalen; hierbij wordt onderzoek gedaan naar de onderliggende wens van bewoners. De buurtmaker activeert die wens en begeleidt ze in het proces van zelf regie pakken. De Buurtmaker heeft een aanjaagfunctie. De buurtmaker zoekt naar daar waar energie zit en versterkt deze.

Ten derde is hij bruggenbouwer en verbinder. Hij sluit aan bij de leefwereld van bewoners en de systeemwereld van werkers in de wijk. Hij ziet kansen in beleid, programma's en opgaves voor de wijk. Hij is in staat om concrete acties op te tillen naar acties richting beleidsniveau. Hij kan goed navigeren binnen het krachtenveld van en positiespel tussen het gemeentelijk beleid-politieke processen-regie van zelfredzaamheid bij bewoners.

Gerard ter Borchbuurt

Aanleiding om hier aan de slag te gaan

De opeenstapeling van achter de voordeurproblemen, conflicten tussen kinderen onderling en daardoor ook ouders, verloedering van delen van openbare ruimte en achterpaden maakte dat aandacht voor deze buurt noodzakelijk was om het tij te keren. In 2019 gaat Rentree haar woningbezit renoveren, deze renovatie kan worden aangegrepen om ook sociaal en fysiek meerwaarde te bereiken.

Resultaten tot nu toe

1. Er is een Buurtmakersteam van bewoners. Zij hebben schoonmaakacties georganiseerd en hebben het eigenaarschap voor de speelplek op zich genomen. De laatste weken zijn enkele nieuwe bewoners aangesloten. Dit zorgt voor meer energie en draagkracht.
2. In de buurt zijn 25 woningen in particulier bezit. Voor het straatbeeld is het wenselijk dat zij meedoen aan de renovatie. Bewoners voelen zich overrompelt, moeten gauw beslissen om wel/niet mee te doen en moeten dit financieel gaan regelen. Om dit proces te ondersteunen heeft de buurtmaker contact met enkele eigenaren en zal er een bijeenkomst worden georganiseerd om ervaringen uit te wisselen en elkaar te ondersteunen bij het maken van keuzes.
3. Een flink aantal bewoners heeft het financieel lastig. De stress als gevolg van schulden, financiële onzekerheid en verantwoording afleggen richting het UWV /DWT zorgt ervoor dat veel mensen in een overlevingsmodus zitten en niet of nauwelijks bezig zijn met vooruit kijken. Om die reden is de buurtmaker samen met DWT, het BAD, inkomensondersteuning en het programma Meedoen gestart met een collectieve buurtgerichte aanpak. Deze aanpak staat nog in de kinderschoenen, maar de bereidheid is groot.
4. Aanpak en overzicht individuele zorg en ondersteuning. Bij het sociaal team werd eerder geen ruimte gevoeld om hiermee aan de slag te gaan. De aanwezigheid van de buurtmaker werd als extra werkdruk ervaren, in plaats van dat de buurtmaker iets extra's zou kunnen betekenen. Vanuit het gemeentelijke beleidsveld Wmo worden er in mei bijeenkomsten georganiseerd om samen slimmer ondersteuning voor bewoners te organiseren. De buurtmaker zal aanhaken op dit initiatief om een passende oplossing te vinden.

Meerwaarde

De brede kijk op een buurtje zorgt ervoor dat er oplossingen bedacht worden die bijdragen aan het versterken van de buurt als geheel. Doordat de buurtmaker zich focust op de buurt en daarin ook anderen vraagt aan te haken, ontstaat er meer aandacht van professionals voor de bewoners en hun buurt.

Door de komst van de buurtmaker krijgen bewoners nieuwe moed om samen aan de slag te gaan voor een betere buurt. Waar bestaande partijen vooral het initiatief van bewoners ondersteunen is nu de aanzet gedaan door een professionals. Doordat de buurtmaker daar nu initiatief in neemt, zijn meerdere partijen nu bereid om daarmee aan de slag te gaan.

II Plan van aanpak van iedere buurt

Het Oostrik

Inleiding

De specifieke problematiek en complexiteit van een aantal sociaal zwakkere buurten nopen tot een intensieve gebiedsaanpak op het gebied van samenlevingsopbouw en schoon, heel & veilig, juist omdat het reguliere aanbod niet voldoende kan bieden in deze buurten. De buurten zijn kwetsbaar, de sociale structuur en zelfredzaamheid van bewoners zorgelijk en er is extra ondersteuning nodig om afglijden te voorkomen. Daarnaast willen we in de betreffende buurten een stevige basis neer zetten van waaruit de buurt samen met regulier aanwezige professionals verder kunnen.

Plan van Aanpak het Oostrik

In het werkplan 'stevig buurtwerk' wat in juni is vastgesteld in overleg met de wethouder is het Oostrik aangewezen als buurt waar een tijdelijke buurtmaker van meerwaarde zou kunnen zijn. Het achterstallig onderhoud aan woningen, veel slecht georganiseerde Vereniging van eigenaren (VVE's) met onvoldoende investeringsvermogen, de stedenbouwkundige opzet van de wijk en mogelijke achter de voordeurproblematieken maken dat extra aandacht voor het Oostrik noodzakelijk is.

Analyse

Buurtafbakening

Het Oostrik is een buurt gelegen in het zuidelijk deel van wijk 5, waaronder de Vijfhoek en Colmschate Noord vallen. Het Oostrik bevindt zich ten noorden van de Scheg.

Demografische gegevens

In het Oostrik wonen 2368 mensen verspreid over 987 huishoudens. Het overgrote deel van de woningen is gebouwd in de periode tussen 1960 en 1974. 751 woningen zijn in particulier bezit en 240 woningen worden verhuurd, een groot deel door Woonbedrijf Ieder1. Maar liefst 830 woningen zijn woningen met een waarde tot 153.000 euro. Terwijl veel woningen relatief groot zijn, namelijk tussen de 105 en 135 m². In het Oostrik heb je voor relatief weinig geld relatief veel woonoppervlakte.

Van de 2368 bewoners zijn er 1725 autochtoon, zijn er 176 Turks en is de rest afkomstig uit andere landen.

Weinig bewoners doen een beroep op gemeentelijke voorzieningen. WMO (94), Jeugd (48) en gemeentelijke uitkeringen slechts 43.

Elke leeftijdsgroep is redelijk gelijk vertegenwoordigd, zowel jonge kinderen als ouderen wonen in het Oostrik.

Bron: demografische gegevens het Oostrik, vakgroep Kennis en Verkenning gemeente Deventer

Bestaande analyses

In het jaar 2010 zijn er verschillende documenten en analyses gemaakt over het Oostrik. Aanleiding was destijds dat de bewonersstichting SAVO haar beheerstaken van openbare verlichting in de buurt wilde neerleggen/ overdragen. En tegelijkertijd speelde het verhaal van onveiligheid en carportbranden. Ook zijn er destijds verkenningen geweest met een aantal bewonersbijeenkomsten naar andere opgaves in het Oostrik. Daar is een hele lijst met opgaves uit naar voren gekomen. Van hondenpoep overlast tot bereikbaarheid voor brandweer. Een aantal opgaves van toen zijn inmiddels gerealiseerd.

Een grote opgave lag destijds in het beter beheren van de woningen door de VVE's. In 2012 is een uitgebreide verkenning gedaan naar de toestand van de VVE's. De conclusie van dat rapport was dat het toen nog niet slecht ging met de wijk, maar dat de wijk wel achteruitging. Er zou ingespeeld

moeten gaan worden op de opgaven van toen. Anno 2018 kan gesteld worden dat dat maar deels is gelukt. De staat van de woningen en organisatie van de VVE's is in grote delen slecht.

In 2018 heeft het sociaal team samen met wijkmanagement een wijkanalyse gemaakt. Daarin is naar voren gekomen dat;

- Er een toenemend aantal mensen met individuele (sociale) problemen is.
- Er op veel pleintjes/ straten weinig onderling contact is.
- VVE's niet goed lopen
- Er veel onduidelijkheid is over fysieke opbouw van de wijk en gebruiksfuncties wat leidt tot sociaal gedoe tussen bewoners over bijvoorbeeld verkeer en parkeren.
- Veel mensen leven geïsoleerd
- Veelvuldig schuldenproblematiek en daarmee armoede
- Vaker laagopgeleid

Gesprekken met relevante stakeholders in de buurt

In zo goed als alle gesprekken met relevante stakeholders zijn de VVE's benoemd. Door één iemand werd genoemd dat het Oostrik chaos troef is. Dan wordt bedoeld op de slecht georganiseerde VVE's, onduidelijke eigendomssituaties en veel bewoners die nauwelijks beseffen wat het hebben van een eigen huis inhoudt. Het Oostrik kent grote woningen voor weinig geld. Dat zorgt ervoor dat de wijk veel lage inkomens trekt, die weinig te besteden hebben aan onderhoud. Ook is de wijk vanwege die grote huizen voor weinig geld een risico voor kamerverhuur. Het is ieder voor zich, zowel in onderhoud qua woningen als sociaal leven. Daardoor lijkt het ook een goede plek voor een vrijstaat.

Er zijn echter ook mooie voorbeelden rondom enkele pleintjes. Waar bewoners elkaar kennen en samen delen van de openbare ruimte hebben eigen gemaakt en waar nu meer ontmoetingen tussen bewoners plaatsvinden. Ook is er de nauwe samenwerking tussen het Groenbedrijf en Cambio, die écht samenwerken met elkaar. Ook is er in 2018 een traject opgestart waarin bewoners, Groenbedrijf en Cambio samen een aantal plekken hebben benoemd en daar een betere aanpak op aan het maken zijn.

SWOT-analyse

Sterke punten

Sociaal

- Het pandje. Een klein buurthuisje waarin enkele mensen met elkaar samenkomen en activiteiten ontplooiën.
- Enkele pleintjes waar bewoners elkaar goed kennen en samen dingen voor elkaar krijgen.

Fysiek

- Veel geborgenheid door de stedenbouwkundige opzet.
- Weinig verkeeroverlast door de stedenbouwkundige opzet.
- Ruime woningen.
- Openbare ruimte ligt er redelijk bij.

Zwakke punten

Sociaal

- Veel ieder voor zich
- Slecht georganiseerde Verenigingen van eigenaren
- Veel schuldenproblematiek

Fysiek

- Stedenbouwkundige opzet waardoor er veel anonieme plekken zijn.
- Carports, brandgevaarlijk, gebleken in het verleden en op straatniveau geen sociale controle.

- Slecht onderhoud van particuliere woningen en VVE bezit
- Grote woningen waar mensen met weinig geld in wonen, dus weinig geld voor onderhoud en investeren in duurzaamheid.

Kansen

Sociaal

- Er zijn een aantal mooie voorbeelden van mensen die samen hun buurtje eigen maken en samen onderhouden. Die zouden als inspirator kunnen helpen bij andere delen van de buurt.
- Buurthuis het pandje, laat al goede dingen zien, daar zouden nog meer bewoners gebruik van kunnen maken.
- Het samen werken aan sterkere VVE's kan ook leiden tot meer sociale binding, omdat het toch samen moet.

Fysiek

- De VVE's fysiek opknappen maakt dat mensen trotser worden op hun buurt en er prettiger wonen.
- Duidelijker welke eigendomsgrenzen er zijn, welke verantwoordelijkheden en rechten je hebt als eigenaar en lid van een VVE.
- De VVE's versterken maakt dat het fundament van de wijk sterker wordt.

Bedreigingen

Sociaal

- Weinig draagkracht van bewoners om samen de schouders er onder te zetten.
- Onvoldoende kennis en kunde bij bewoners om woningeigenaar en VVE lid/ bestuurder te zijn.
- Mensen die in de overleving modus zitten vanwege schulden en dus geen financiële ruimte hebben om onderhoud te plegen aan hun woning of daaraan bij te dragen.

Fysiek

- Enorme onderhoudskosten en/of investeringen om de woningen toekomstbestendig te maken.
- Enkele woningeigenaren die het onmogelijk maken voor VVE's om onderhoud te plegen.

Samenvatting

Het Oostrik heeft rond 2010 al eerder een periode gekend waarin de wijk extra aandacht kreeg. Het is nog niet duidelijk geworden waarom het destijds niet tot resultaten heeft geleid waardoor extra aandacht nu niet nodig geweest zou zijn. Het lijkt er in ieder geval op dat de opgave complex is en afhankelijk van de bestedingsruimte van particulieren en VVE's. Mogelijk dat bewoners inmiddels meer financiële ruimte hebben dan tijdens de crisisjaren van 2010, waardoor er nu wel ruimte is om te investeren. Ook was er destijds veel gedoe tussen woningeigenaren, VVE's en bestuursleden. Mogelijk is er inmiddels meer urgentiebesef bij huiseigenaren om te gaan investeren. Kortom er zijn nog veel onduidelijkheden over de toestand van de VVE's en waarom de aanpak in 2010 niet tot meer resultaat heeft geleid.

Conclusies

Om tot een succesvolle aanpak te komen op sociaal en fysiek gebied in het Oostrik moet er eerst meer onderzoek worden gedaan naar de huidige toestand van de VVE's. Hoe staan ze ervoor, welke opgaves hebben ze en welke bereidheid is er om aan de slag te gaan. Als dat inzichtelijk is, zal het

ook duidelijker worden welke inzet er nodig is en wat de buurtmaker kan oppakken om het Oostrik echt fundamenteel sterker te maken.

Los van de VVE's zijn er ook aantal andere speerpunten die in het Oostrik zullen worden opgepakt. Voor de aanpak van die speerpunten zijn de volgende voorwaarden van belang:

- Professionals moeten bereid zijn en tijd willen investeren in een gezamenlijke aanpak in het Oostrik.
- Een betrokken wijkmanager die het gehele proces volgt en na inzet van de buurtmaker het proces verder kan brengen.
- Eigen regie en verantwoordelijkheid bij bewoners.
- Duidelijkheid van de gemeente wat zij wil en kan bieden aan particuliere woningeigenaren en VVE's.

Aanpak per speerpunt

1. Sterke en goed georganiseerde VVE's als fundament voor een toekomstbestendige wijk

Veel van de VVE's in het Oostrik zijn slecht georganiseerd en niet bezig met onderhoud. Daardoor loopt de wijk fysiek steeds verder achteruit. Door de lage woningprijzen komen ook de laagste inkomens naar het Oostrik.

Doelstelling: Goed georganiseerde VVE's, die voldoende financiële middelen opbouwen om voldoende onderhoud te kunnen plegen aan hun bezit en ook te kunnen investeren in het verduurzamen van hun bezig.

Activiteiten: Stap 1; Nauwkeuriger in beeld krijgen hoe de VVE's ervoor staan en waar het aan schort. Stap 2. Samen met VVE's plannen maken om de VVE's en buurt beter te organiseren.

Resultaten: Stap 1: Inzicht in de huidige positie van de VVE's. Stap 2: Goed georganiseerde VVE's. Die meerjarenonderhoudsplanningen hebben inclusief financiële onderbouwingen.

Organisatie/stakeholders: VVE besturen, particuliere woningeigenaren, VVE-beheerorganisatie, buurtmaker, gemeentelijk jurist en eventueel provincie.

Geld en faciliteiten: Voor facilitaire zaken zoals zaalhuur en catering budget van buurtmakerij.

Fasering

Onderzoek	nov – jan
Kwartiermaken	feb – mrt
Uitvoering	apr - dec
Evaluatie	dec 2019

2. Buurtinitiatieven verder stimuleren

Van veel openbare ruimte en semipublieke ruimte in het Oostrik voelen bewoners zich geen eigenaar. Een aantal bewoners hebben zich wel verenigd rondom een aantal plekken, deze succesvoorbeelden zouden benut kunnen worden om andere bewoners en straten te inspireren en op weg te helpen.

Doelstelling: Bewoners die zich samen verantwoordelijk voelen voor hun omgeving en daar ook naar handelen.

Activiteiten: In gesprek gaan en blijven met bewoners op verschillende plekken in de buurt. Zowel bij de goede voorbeelden als bij de plekken waar het beter zou kunnen. Vanuit de opgebouwde relatie en wensen van bewoners samen werken aan mooiere plekken.

Resultaten: Openbare ruimte waar bewoners zich verantwoordelijk voor voelen en samen met gemeente en uitvoeringsorganisaties naar om kijken.

Organisatie/stakeholders: Opbouwwerk, WijDeventer, Groenbedrijf, Cambio en bewoners.

Geld en faciliteiten: Vanuit reguliere onderhoudsgelden en WijDeventer budget.

Fasering

Samen met opbouwwerker en wijkmanager doelstelling bepalen en plan van Aanpak voor opstellen	nov - dec
--	-----------

3. Samenwerking Groenbedrijf en Cambio

Cambio en het Groenbedrijf voeren afzonderlijk werkzaamheden uit in de openbare ruimte. Voor bewoners is het soms onbegrijpelijk welke werkzaamheden bij welke partij horen.

Doelstelling: Door slimmer samen te werken, willen beide partijen efficiënter werken en een beter resultaat in de buurt bereiken. Door bijvoorbeeld samen bladacties te doen en letterlijk samen te werken in de buurt.

Activiteiten: Dit proces loopt al.

Resultaten: Voor bewoners zichtbaar meer inzet en resultaat in hun buurt. Er wordt door beide partijen niet gewezen naar de ander, maar samen wordt inzet gepleegd en resultaat bereikt.

Organisatie/stakeholders: Groenbedrijf, Cambio, Wijkmanager.

Geld en faciliteiten: Regulier.

Fasering: Doorlopend

4. Hoe komt het Oostrik ook aan boord van de duurzaamheidstrein?

Het Oostrik kent veel woningen en VVE's met achterstallig onderhoud en slecht georganiseerde VVE besturen. Als zelfs het onderhoud al ontoereikend is hoe kan het Oostrik dan gaan investeren in duurzaamheidsmaatregelen en meedoen aan de energietransitie?

Doelstelling: Zorgen dat de woningen in het Oostrik ook toekomstbestendig worden door het toepassen van verduurzamingsmaatregelen.

Activiteiten: Het verkennen van de duurzaamheidsopgave in het Oostrik met collega's van het gemeentelijke programma duurzaamheid. Urgentie kweken door de duurzaamheidsopgave te delen en bespreken met VVE's. Dit zou samen kunnen met de gesprekken over de organisatie van VVE's en het achterstallig onderhoud.

Resultaten: Een gedeeld duurzaamheidsplan van gemeente, verhuurders en VVE's voor het Oostrik.

Organisatie/stakeholders: Gemeente, VVE's, verhuurders en buurtmaker.

Geld en faciliteiten: In eerste instantie reguliere middelen.

Fasering (afhankelijk van nadere verkenning)

Onderzoek

Kwartiermaken

Uitvoering

Evaluatie

nov – jan

feb – mrt

apr - dec

dec 2019

Kwaliteit

Prestaties/Resultaten	Indicatoren	Mijlpalen 2018-2019
Analyse	Onderzoek + conclusies	Sept - november 2018
Vaststelling speerpunten	Plan van Aanpak vastgesteld door projectgroep	November 2018
Aanpak per speerpunt	Onderzoeksrapport	Oktober /November 2018
Terugkoppeling naar bewoners/stakeholders	Voorleggen en bespreken onderzoeksrapport	November 2018
Uitvoeringsplan per speerpunt'	Uitvoeringsplan opgesteld door buurtmaker	November 2018
Besluitvorming uitvoeringsplan	Vastgesteld door projectgroep 'buurtmakerij'	November 2018
Uitvoering Plan van Aanpak	Implementatie	Januari t/m december 2019
Evaluatie	Evaluatierapport	December 2019

Informatie

Overlegvormen

- Voortgangsoverleg tussen opdrachtgever en buurtmakers: 2 x per maand
- Voortgangsoverleg projectteam: 1 x per maand
- Voortgangsoverleg met betrokkenen en deskundigen: afhankelijk per speerpunt

Communicatie

Interne communicatie

Intern is van belang dat de projectbetrokkenen voortdurend op de hoogte gehouden worden van de voortgang (zie hierboven). Voor het overige dienen medewerkers van gemeente en uitvoeringsorganisaties die *niet* direct betrokken zijn bij het project bij elke mijlpaal op de hoogte gehouden te worden, bijvoorbeeld middels een nieuwsbrief en/of het organiseren van bijeenkomsten.

Externe communicatie

Richting de bewoners van het Oostrik zal actief worden gecommuniceerd. In eerste instantie via persoonlijke gesprekken en mogelijk later via andere kanalen.

Sluiswijk

Inleiding

De specifieke problematiek en complexiteit van een aantal sociaal zwakkere buurten nopen tot een intensieve gebiedsaanpak op het gebied van samenlevingsopbouw en schoon, heel & veilig, juist omdat het reguliere aanbod niet voldoende kan bieden in deze buurten.

De buurten zijn kwetsbaar, de sociale structuur en zelfredzaamheid van bewoners zorgelijk en er is extra ondersteuning nodig om afglijden te voorkomen. Daarnaast willen we in de betreffende buurten een stevige basis neer zetten van waaruit de buurt samen met regulier aanwezige professionals verder kunnen.

Daarnaast is de buurtmakerij gevraagd om het bestuur van de stichting Villa Voorstad te ondersteunen bij het op orde brengen en het inzichtelijk maken van de financiële situatie van de stichting op dit moment. Het voortbestaan van deze voorziening stond onder druk.

Plan van Aanpak Sluiswijk

Bij de eindevaluatie Voorstad-Oost noemden vrijwel alle professionals in de wijk Sluiswijk als een buurtje, waar weinig zicht op is, werkers weinig contacten hebben terwijl er op het gebied van leefbaarheid en veiligheid zorgen zijn rondom het nemen van eigen verantwoordelijkheid en de onderlinge relaties in de buurt.

Analyse

Demografische gegevens

Sluiswijk is een buurtje in Voorstad Oost waar 202 mensen wonen in 76 woningen, allemaal huurwoningen van Rentree. De woningen liggen aan de 5 straten die de buurt vormen: Randerstraat, Avelostraat, Tjoenerstraat, Gooierstraat en Paralelweg. De leeftijdsopbouw laat zien dat er weinig ouderen wonen (4%) en relatief veel jeugd (35 %). Het overgrote gedeelte heeft een autochtone achtergrond (70%) en 16 % heeft een niet westerse achtergrond waarvan de helft Turks. Ongeveer 50% van de bewoners leven in een gezinssituatie, waarvan de meerderheid eenoudergezinnen. Veel bewoners doen een beroep op ondersteunende voorzieningen zoals de WMO (15) en jeugdvoorzieningen (14) en 29 bewoners zijn qua inkomen afhankelijk van een gemeentelijke uitkering.

Bron: demografische gegevens Sluiswijk, vakgroep Kennis en Verkenning gemeente Deventer

Bestaande analyses

Woningcorporatie Rentree heeft onlangs een analyse gemaakt van de buurt Sluiswijk gekoppeld aan de nieuwbouw op het T&D terrein. Zij zien veel bewoners met betalingsproblemen die zich uit in huurachterstanden. Ongeveer 83 % van de huishoudens heeft recht op een huurtoeslag.

In Sluiswijk is er geen tot heel weinig draagvlak voor nieuwe bewonersgroepen. Als je je niet aanpast word je weggepest. In vijf woningen wonen cliënten van 'JP van de Bent' die onder begeleiding staan.

Bron: presentatie Sluiswijk en T&D terrein, Rentree Wonen

Gesprekken met relevante stakeholders in de buurt

In individuele gesprekken met 10 professionals die vanuit hun functie betrokken zijn bij de buurt (o.a. Rentree, sociaal team, beheer, groen, wijkagent) is er een redelijk **zorgelijk beeld** ontstaan van Sluiswijk. De meest gehoorde uitspraak is dat de meeste bewoners van Sluiswijk in de 'overlevingsstand' staan door armoede en schulden met in hun kielzog opvoedings- en gezondheidsproblemen. Er is daardoor weinig tot geen ruimte om zich bezig te houden of aandacht te hebben voor de leefbaarheid in de buurt samen met anderen.

Er zijn in de buurt onderlinge conflicten die vaak onder de oppervlakte blijven. Er zijn de afgelopen jaren veel schrijnende situaties naar voren gekomen, die al langer speelden, waar bewoners van wisten, maar niemand die het meldde. De openbare ruimte is in delen verloederd, er ligt veel troep in voor- en achtertuinen en veel afval in de openbare ruimte. Sluiswijk wordt ook wel gezien als het afvoerputje van Deventer. Veel mensen geven aan te willen verhuizen uit het buurtje.

Een aantal professionals vindt dat er nog steeds sprake is van een vrijstaat, waar veel kan en ook gebeurd. Risico hiervan is dat schrijnende situaties niet worden gemeld, omdat de norm vervaagd is en ontoelaatbaar gedrag niet wordt aangepakt.

Er zijn ook **positieve geluiden**. De afgelopen jaren is veel verbeterd in de buurt en Sluiswijk is aardig op weg maar het is broos. Veel bewoners hebben het hart op de tong en zijn makkelijk aanspreekbaar. Een aantal families zijn heel hecht (vooral in de Randerstraat) en helpen elkaar en komen op voor hun directe leefomgeving. Er is relatief weinig overlast. Er zijn een aantal bewoners in Sluiswijk die als sleutelfiguur gezien worden en die zich positief willen inzetten voor hun buurt. Door de grootschalige renovatie van de woningen van Rentree en de daarbij horende huurdersgesprekken, is er een goed beeld van de individuele leefsituatie van bewoners.

bron: verslag gesprekken over Sluiswijk

Gesprekken met bewoners

Er zijn gesprekken gevoerd met een tiental bewoners van Sluiswijk. Men vindt dat het te lang duurt voordat er actie wordt ondernomen als er initiatieven of ideeën zijn van de bewoners. Men heeft veel last van bureaucratie en onduidelijke regeltjes. Het is vaak ook onduidelijk bij wie je moet aankloppen. En als je goed contact hebt met iemand van de gemeente of instelling dan is diegene ook vaak weer snel weg. Er wordt vaak veel beloofd waar niets van komt.

Men vindt wel dat er veel positief veranderd is maar het is voelbaar dat het weer de verkeerde kant op gaat. Vanuit de buurtcommissie wordt aangedrongen op een betere aanpak van afval en groenbeheer in de buurt. Daar is te weinig samenspraak van de verantwoordelijken.

Bewoners hebben last van troep op de achterpaden, parkeerproblemen en groenonderhoud bij het spoortalud (speelplekken en hondenuitlaatplek) aan de Paralelweg.

Er is een grote groep bewoners van de Randerstraat die het 'groene golf terrein' gezamenlijk wil beheren.

Bron: verslag gesprekken bewoners

Analyse Villa Voorstad

In het najaar van 2018 werd duidelijk dat Villa Voorstad in zwaar weer verkeerd: de enige betaalde medewerker is ontslag aangezegd en de huur was een aantal maanden niet betaald. Het bestuur van Stichting Villa Voorstad heeft in een gesprek met de wethouder toegezegd om voor 31 januari 2019 een Plan van Aanpak te schrijven hoe men orde op zaken wil stellen.

De Buurtmakerij is gevraagd om het bestuur van de stichting te ondersteunen bij het inzichtelijk maken en op orde brengen van de financiële situatie. Daarnaast dienen zij het bestuur te adviseren over een toekomstbestendige organisatie met in ieder geval een kundig bestuur, een duidelijke werkstructuur en een heldere begroting voor 2019 gebaseerd op een duidelijke en haalbare exploitatie op het gebied van activiteiten, horeca en verhuur aan derden.

SWOT-analyse

In deze paragraaf worden de sterkten en de zwakten en de kansen en bedreigingen geformuleerd. Alleen de punten zijn benoemd die de grootste invloed kunnen uitoefenen op de toekomstige ontwikkeling van Sluiswijk.

Sterke punten

Sociaal

- Kleine overzichtelijke buurt. Bijna iedereen kent elkaar
- Veel informatie beschikbaar
- Aantal hechte families
- Veel verbeterd in de afgelopen jaren
- Goed beeld van leefsituatie individuele bewoners
- Grote groep professionals actief: sociaal team, bijzonder zorgteam, veiligheidsmakelaar, gezinscoaches, GGD, Rentree
- Bewoners die aangeven verantwoordelijkheid te willen nemen voor de eigen leefomgeving

Fysiek

- Geschikt, gewenst en betaalbaar huisaanbod
- Woningen in bezit bij 1 partij (Rentree)
- Aantal speelplekken in de buurt en speeltuin 'de Driehoek' op loopafstand
- Gratis parkeren
- Tijdelijk park op groene golfterrein

Zwakke punten

Sociaal

- De meeste bewoners in 'overlevingsstand' door armoede en schulden met in hun kielzog opvoedings- en gezondheidsproblemen
- Het is niet één buurt, maar 4 verschillende straten
- Veel gemopper en weinig actie (niet te veel de nek uitsteken)
- Onderlinge conflicten onder de oppervlakte
- Weinig tolerantie naar nieuwe buurtbewoners en bewoners die zich niet willen aanpassen
- Er is veel verloop van professionals
- Verborgene criminaliteit
- Aantal bewoners voelt zich niet veilig
- Veel bureaucratie en lange procedures bij bewonersinitiatieven

Fysiek:

- Veel zwerfafval en afvaldumping
- Troep in voor- en achtertuinen

- Beheer achterpaden
- Onderhoud groen
- Parkeren leidt tot overlast
- Hondenuitlaatplek en kinderspeelplekken verloederen
- Veel bureaucratie

Kansen

Sociaal

- Actieve buurtbewoners staan op
- Sociaal team (bijna) op sterkte met nieuwe frisse energie
- Bereidheid tot samenwerken door professionals
- Coördinatie en een gezamenlijke aanpak

Fysiek

- Nieuwe groene golf park kan saamhorigheid vergroten/ beheer bij bewoners
- Bereidheid tot samenwerking: groenbedrijf, beheer gemeente, gekke Henkies, Cambio en buurtcommissie
- Cambio wil buurtveegteam inzetten
- Coördinatie en een gezamenlijke aanpak en mogelijkheid tot bundeling financiële middelen

Bedreigingen

Sociaal

- Verborgene criminaliteit
- Sociale veiligheid in de buurt
- Toenemende instroom zwakke gezinnen
- Geen betrokkenheid bewoners
- Bureaucratie en lange procedures
- Te weinig financiële middelen om tot noodzakelijke acties over te gaan

Fysiek

- Slecht onderhoud groen en rommelige begrenzing verminderd de kwaliteit
- Verval en aansluiting doelgroep speelplekken
- Bureaucratie en lange procedures bij initiatieven
- Te weinig financiële middelen om snelle acties uit te kunnen voeren

Samenvatting

De meeste bewoners in Sluiswijk leven in de 'overlevingsstand' door armoede en schulden met in hun kielzog opvoedings- en gezondheidsproblemen. Er is daardoor weinig tot geen ruimte om zich bezig te houden of aandacht te hebben voor de leefbaarheid in de buurt samen met anderen. Er zijn veel organisaties actief in Sluiswijk die hun daarbij kunnen ondersteunen. Ondanks verwoede pogingen is hier nog te weinig afstemming en samenwerking. Dat geldt ook voor de organisaties die zich met Schoon Heel en Veilig bezig houden. De buurt is redelijk op peil maar het gevaar is groot dat verloedering weer op de loer ligt. Er is bereidheid bij bewoners om actief te worden en verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen leefomgeving. Daarbij is snelle actie en een goeie ondersteuning noodzakelijk.

Conclusies

Om tot een succesvolle aanpak te komen op sociaal en fysiek gebied in Sluiswijk moet aan de volgende voorwaarden voldaan worden:

- Goed samenwerken op alle gebieden is noodzaak

- Duidelijke spelregels voor bewoners en professionals
- Snel handelen en snelle acties
- Maak duidelijke afspraken en zet ze op papier
- Maak één professional aanspreekpunt voor bewoners op sociaal gebied
- Maak één professional aanspreekpunt voor bewoners op fysiek gebied
- Doe geen beloftes die je niet waar kunt maken. Doe wat je zegt.
- Eigen regie en verantwoordelijkheid bij bewoners
- Burenhulp stimuleren

Aanpak per speerpunt

1. Van Overleven naar Samenleven.

De meeste bewoners leven in de overlevingsstand en komen daar moeilijk uit.

Doelstelling: Meer afgestemde en gecoördineerde ondersteuning voor individuele bewoners. Toewerken naar zelfredzaamheid.

Activiteiten: In de eerste fase (kwartiermaken) overleg met alle betrokken organisaties om een gezamenlijke aanpak op te stellen en daar afspraken over te maken. Initiatief ligt bij de buurtmaker.

Resultaten: duidelijke rolverdeling hulpverlening, coördinatie en afstemming, individuele bewoners worden zelfredzamer.

Organisatie/stakeholders: sociaal team (coördinatie en aanspreekpunt), BAD, Rentree, Bijzonder zorgteam

Geld en faciliteiten: budget en middelen van de betrokken organisaties

Fasering

Onderzoek	sept/okt 2018
Kwartiermaken:	november/december 2018
Uitvoering:	januari/december 2019
Evaluatie:	december 2019

2. Schoon Heel en Groen

De openbare ruimte is in delen verloederd, er ligt veel troep in voor- en achtertuinen en veel afval in de openbare ruimte.

Doelstelling: Beheer en onderhoud van de openbare ruimte is op orde. Afval en zwerfvuil onder controle

Activiteiten: In de eerste fase (kwartiermaken) overleg met alle betrokken organisaties om een gezamenlijke aanpak op te stellen en daar afspraken over te maken. Inclusief een afspraak wie verantwoordelijk is voor coördinatie en aanspreekpunt. Initiatief ligt bij de buurtmaker.

Resultaten: Duidelijke rolverdeling van de betrokkenen, coördinatie en afstemming, eigen verantwoordelijkheid bewoners aanspreken

Organisatie/stakeholders: Wijkbeheer, Groenbedrijf, Cambio, Gekke Henkies en de buurtcommissie

Geld en faciliteiten: Budget en middelen van de betrokken organisaties

Fasering

Onderzoek	sept/okt 2018
Kwartiermaken	november/december 2018
Uitvoering	januari/december 2019
Evaluatie	december 2019

3 Veiligheid voorop

Bewoners voelen zich niet veilig in de buurt en er is verborgen criminaliteit

Doelstelling: Bewoners voelen zich veilig in de buurt. Er komt meer inzicht in verborgen criminaliteit en vervolgens toezicht en handhaving

Activiteiten: In de eerste fase (kwartiermaken) overleg met alle betrokken organisaties om een gezamenlijke aanpak op te stellen en daar afspraken over te maken. Inclusief een afspraak wie verantwoordelijk is voor coördinatie en aanspreekpunt. Initiatief ligt bij de buurtmaker.

Resultaten: duidelijke rolverdeling van de betrokkenen, coördinatie en afstemming, bewoners zien en voelen toezicht en handhaving

Organisatie/stakeholders: wijkagent (coördinatie en aanspreekpunt), veiligheidsmakelaar en sociaal team.

Geld en faciliteiten: Bestaande budgetten rond veiligheid

Fasering:

Onderzoek	sept/okt 2018
Kwartiermaken	november/december 2018
Uitvoering	januari/december 2019
Evaluatie	december 2019

4. Bewonersinitiatieven

Bewoners willen zich inzetten en verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen leefomgeving en hebben daar concrete ideeën of plannen voor.

Doelstelling: Bewoners worden gestimuleerd en geholpen om ideeën en plannen voor verbetering van de leefbaarheid zelf op te pakken en uit te voeren

Activiteiten: In de eerste fase (kwartiermaken) overleg met alle betrokken organisaties om een gezamenlijke aanpak op te stellen en daar afspraken over te maken. Inclusief een afspraak wie verantwoordelijk is voor coördinatie en aanspreekpunt. Initiatief ligt bij de buurtmaker.

Resultaten: *duidelijke* rolverdeling van de betrokkenen, coördinatie en afstemming, bewoners zien dat eigen initiatief snel gehonoreerd wordt.

Organisatie/stakeholders: sociaal team/ opbouwwerk (coördinatie en aanspreekpunt) en de wijkmanager.

Geld en faciliteiten: Bestaande budgetten WIJ-Deventer en sociaal team

Fasering

Onderzoek	sept/okt 2018
Kwartiermaken:	november/december 2018
Uitvoering:	januari/december 2019

5. Beheer Groene Golf Terrein

Bewoners willen zich inzetten en verantwoordelijkheid nemen voor het beheer en toezicht op het Groene Golf terrein aan de Gooierstraat tot aan de nieuwbouw op terrein (2020).

Doelstelling: Het terrein wordt beheerd door buurtbewoners en wordt met name gebruikt als speelplaats voor kinderen en ontmoetingsplek voor volwassenen. Men gaat ook toezicht houden op zwerfvuil op het terrein

Activiteiten: Gesprek met buurtbewoners over wensen en eigen verantwoordelijkheid op zoek naar 2 bankjes, 2 doeltjes, 2 prullenbakken en 2 bordjes: verboden voor honden plaatsen regelmatig overleg in de uitvoering

Resultaten: Eigen verantwoordelijkheid buurtbewoners, tijdelijke speelplek voor kinderen, tijdelijke ontmoetingsplek voor de buurt en beheer terrein

Organisatie/stakeholders: Kenan Tiflis/ sociaal team (coördinatie en aanspreekpunt) en bewoners

Geld en faciliteiten: WIJ-Deventer, sociaal team buurtmakerij

Fasering

Onderzoek	oktober 2018
Kwartiermaken:	oktober/november 2018
Uitvoering:	november/december 2018

6. Villa Voorstad

Betere bedrijfsvoering. Dit is gekoppeld aan het invullen van de volgende voorwaarden:

- Bestuur/organisatie → Er is een daadkrachtig bestuur nodig die heldere lijnen uit zet en toeziet op de naleving daarvan en vrijwilligers in de organisatie ondersteunt die het gebouw exploiteren.
- Afronding Ontslagprocedure → De ontslagprocedure voor de beroepskracht moet zo snel mogelijk worden afgerond.
- Administratie → Het registreren en het bijhouden van de dagelijkse administratie op de werkvloer is een absolute noodzaak.
- Ontwikkeling programma → Het huidige programma van activiteiten met concrete cijfers van de deelname vormt de basis voor de verdere ontwikkeling van Villa Voorstad. Deze moeten inzichtelijk gemaakt worden.
- Acquisitie verhuur
- Een actieve zoektocht naar potentiële huurders van de ruimtes in de Villa is een noodzaak om de exploitatie voor de komende jaren op orde te krijgen en te houden.
- Ondersteuning vrijwilligers → De vrijwilligers vormen de ruggengraat van de organisatie. Zij moeten in hun werk zo goed mogelijk ondersteunt worden door een heldere structuur en afgebakende taken.

Fasering

december 2018 – januari 2019

Kwaliteit

Prestaties/Resultaten	Indicatoren	Mijlpalen 2018-2019
Analyse	Onderzoek + conclusies	September/oktober 2018
Vaststelling speerpunten	Plan van Aanpak vastgesteld door projectgroep	November 2018
Aanpak per speerpunt	Onderzoeksrapport	Oktober /November 2018
Terugkoppeling naar bewoners/stakeholders	Voorleggen en bespreken onderzoeksrapport	November 2018
Uitvoeringsplan per speerpunt'	Uitvoeringsplan opgesteld door buurtmaker	November 2018
Verfijning en besluitvorming uitvoeringsplan	Vastgesteld door projectgroep 'buurtmakerij'	November 2018
Uitvoering Plan van Aanpak	Implementatie	Januari t/m december 2019
Evaluatie	Evaluatierapport	December 2019

Informatie

Overlegvormen

- Voortgangsoverleg tussen opdrachtgever en buurtmakers: 2 x per maand
- Voortgangsoverleg projectteam: 1 x per maand
- Voortgangsoverleg met betrokkenen en deskundigen

Communicatie

Interne communicatie

Intern is van belang dat de projectbetrokkenen voortdurend op de hoogte gehouden worden van de voortgang (zie hierboven). Voor het overige dienen medewerkers van gemeente en uitvoeringsorganisaties die *niet* direct betrokken zijn bij het project bij elke mijlpaal op de hoogte

gehouden te worden, bijvoorbeeld middels een nieuwsbrief en/of het organiseren van bijeenkomsten.

Externe communicatie

Richting de bewoners van Sluiswijk wordt actieve communicatie georganiseerd middels individuele contacten, nieuwsbrieven, bijeenkomsten, flyers, DTV. Hiervoor wordt een communicatieplan opgesteld.

Deltabuurt

Inleiding

De specifieke problematiek en complexiteit van de sociaal zwakkere Deltabuurt vragen om een intensieve gebiedsaanpak op het gebied van samenlevingsopbouw (leefbaarheid) en schoon, heel & veilig (SHV), juist omdat het reguliere aanbod niet voldoende kan bieden in deze buurt.

De buurt is kwetsbaar, de sociale structuur en zelfredzaamheid van bewoners vraagt aandacht. Er is extra ondersteuning nodig om afglijden te voorkomen. De gemeente wil in de Deltabuurt een stevige basis neer zetten van waaruit de buurt samen met regulier aanwezige professionals verder kunnen. Specifieke thema's die daarbij aan de orde kunnen zijn:

- Aandacht voor de verstoorde verhoudingen in de buurt,
- Zorg en verantwoordelijkheid van de bewoners voor hun leefomgeving,
- Illegale afval en zwerfvuil,
- Het verduurzamen van collectieve energievoorzieningen,
- Ondersteunen van bewonersinitiatieven,
- De veiligheid en leefregels in portieken, op speelplaatsen en op straat.

Plan van Aanpak Deltabuurt

Er is in de Deltabuurt in de wijk Rivierenwijk in Deventer in de jaren 2012 tot en met 2016 veel geïnvesteerd om zowel de flats te verbeteren, de sociale contacten tussen de bewoners te stimuleren als de directe woonomgeving te vernieuwen. Er is een basis gelegd, maar dit wil niet zeggen dat alle problemen van de Deltabuurt daarmee opgelost zijn, zeker niet. Bovendien is het de vraag of een buurt als de Deltabuurt, met al zijn problematiek voor en achter de voordeur, losgelaten kan worden. Een type buurt als deze, met vooral veel onderverhuurde flats en koopflats voor de laagste inkomens wordt sociaal geografisch in de basis nooit zoals een buurt met meer hoge huur- en koopwoningen.

Analyse

Deltabuurt is een diverse buurt met meerdere complexe problemen en doelgroepen dicht op elkaar. Om zeer veel redenen staat de leefbaarheid sterk onder druk en ontstaat een zorgelijk beeld in de Deltabuurt.

Wonen

Het woningbestand in het gebied Deltabuurt is 1245, waarvan 680 huur, 25 onbekend en 540 koopwoningen.

In het gebied staan 40 portiekflats. In deze flats concentreren zich de meeste problemen. De portiekflats zijn niet van één of een paar eigenaren, maar het bezit is in handen van vele eigenaren. Elke portiekflat heeft een VVE. Er zijn 40 VVE's in het gebied. Ongeveer 15 VVE's lopen goed en pakken hun taak en verantwoordelijkheid op. Er is een middengroep VVE's van 15, waar het redelijk loopt. Er zijn 10 VVE's die niet goed lopen. We merken dat waar dat proces niet goed loopt, de eigenaren zelf weinig invloed ervaren binnen de VVE. Een veel gehoorde reden is dat de communicatie niet goed loopt. Bij deze laatste 10 VVE's kunnen overstijgende thema's/problemen niet goed worden opgepakt. Veel woningen zijn gekocht door investeerders/verhuurders.

Met de Deltadeals is er in het verleden voor bijna elke portiekflat een portiekvertegenwoordiger gezocht. Van de 70 plekken voor een portiekvertegenwoordiger, waren er na de deltradeals 45 portiekvertegenwoordigers actief en in 2018 zijn er nog 25 bewoners die portiekvertegenwoordiger zijn. De portiekvertegenwoordigers die actief waren en zijn afgehaakt geven de volgende signalen af bij o.a. het Sociaal Team. Terugkomende signalen zijn:

- Overlast in de portiekflat.
- Eigenaren/verhuurders die niet hun rol en taak oppakken
- Energie/Warmte/ hoge onoverzichtelijke kosten
- Ontbreken van lange termijn onderhoud en verbeteringsplannen, in en aan de woningen/omgeving (bijvoorbeeld: toekomst warmtenet).

Vanuit het Sociaal Team wordt aangegeven dat huurders die weg kunnen vaak ook weg gaan. Daardoor is er een grote doorstroming. Dat geldt overigens ook voor de eigenaren die wél in de flat wonen. Wie zich kan verbeteren gaat weg. De Deltabuurt wordt door velen als een doorgangswijk gezien en heeft een hoge mutatiegraad. De portiekflats worden door velen als een tijdelijke woonplek gezien en steeds grotere groep 'kwetsbare' bewoners komen in de Deltabuurt terecht.

Doelgroepen

Er is een groep 'gewone' huurders. Gezinnen die in 'balans' zijn en hier prettig leven. Deze groep ervaart de problemen van de buurt/buren en kiest voor zichzelf of trekt weg. Daarnaast zijn er veel verschillende doelgroepen waar extra aandacht voor nodig is. Zoals: Moe-landers, éénpersoonshuishoudens, gescheiden ouders (vaak met 1 of 2 kinderen), (buitenlandse) studenten, jongeren met een rugzakje/problematiek (<23jaar), Turkse ouderen (vroegere gastarbeiders), bewoners vanuit de (24 uren) zorg (psychische problemen, beperkt vermogen, Wajong), nieuwkomers, bewoners met een laag inkomen/uitkering, bewoners met schuldenproblematiek. Dit zorgt ervoor dat er veel mensen zijn die in de overleefstand staan, in plaats van samenleven. Mensen zijn niet bezig met wat er buiten de voordeur speelt. Ze sluiten niet aan bij de systeemwereld of vinden niet zelfstandig de weg binnen die systeemwereld.

Onderzoek

Demografische gegevens

Deltabuurt beslaat ongeveer de helft van Rivierenwijk waar 2780 mensen wonen in 1211 woningen. Ongeveer 44% van de bewoners leven in een alleenwonende situatie. De leeftijdsopbouw laat zien dat er 7% ouderen wonen en er wonen 33% jeugd/jongeren in de Deltabuurt. 62% heeft een allochtone achtergrond en daarvan heeft 47% een niet westerse achtergrond en daarvan is 34%Turks. Er is een diversiteit aan culturen, ongeveer 80 verschillende nationaliteiten zijn gehuisvest in de Deltabuurt.

127 bewoners doen een beroep op ondersteunende voorzieningen zoals de WMO-maatwerk, waarvan 61 bewoners begeleiding thuis krijgen. 184 bewoners maakt gebruik van individuele WMO-voorziening en 34 jongeren van de jeugdvoorzieningen. 167 bewoners zijn qua inkomen afhankelijk van een gemeentelijke uitkering, hiervan zijn 97 bewoners langer dan 2 jaar afhankelijk van de gemeente en qua leeftijd is er een groep van 76 bewoners die tussen de 45 – 65 jaar is.

Bron: demografische gegevens Deltabuurt, vakgroep Kennis en Verkenning gemeente Deventer

Bestaande analyses

Er is gebruik gemaakt van 2 bestaande analyses:

Wijkanalyse Rivierenwijk van januari 2018, opgesteld door de wijkmanager.

Onderzoek uit 2017 vanuit de DC, Delta Coöperatief/ bureau Toekomst Sterk.

Gesprekken in dit onderzoek

- 5 medewerkers van het Sociaal Team medewerkers

- 1 Wijkmanager
- 1 Wijkagent
- 2 medewerkers Rentree (Woonmakelaar, Beleidsmedewerker)
- 1 Wijkenbeheerder
- 8 medewerkers van verschillende afdelingen binnen de gemeente Deventer, met een betrokkenheid in de Deltabuurt
- 3 medewerkers van Welzijn (the Mall, Raster, Oase-House of Hope)
- 2 Kamerverhuur/eigenaren/ Beheer-onderhoud
- 21 Bewoners(huur), Bewoner(eigenaar), wijkteamleden, leden kopgroep Rivierenwijk, vrijwilligers uit 3 actieve groepen (SHV, beheer Huis vd Wijk, DC)
- Straatgesprekken met een aantal bewoners, tijdens rondes door de buurt.

SWOT-analyse

In deze paragraaf worden de sterktes en de zwakten en de kansen en bedreigingen geformuleerd. Alleen die punten zijn benoemd die de grootste invloed kunnen uitoefenen op de toekomstige ontwikkeling van Deltabuurt.

Sterke punten

Sociaal

- onderling sterke banden, in bijvoorbeeld Turkse gemeenschap of families die dicht bij elkaar wonen.
- bereidheid om wat te betekenen voor elkaar, wel een vraagverlegenheid (niet snel om hulp vragen)
- Het Kindcentrum biedt een duidelijke en veilige structuur.
- De school heeft tot nu toe een (gratis) naschools aanbod aan activiteiten. De school heeft een goede positie in de buurt. (Heeft ruimte te kort, qua lokalen)
- Een aantal werkers is al jaren betrokken in de Deltabuurt en heeft een goed beeld/netwerk bij bewoners. (Wijkagent, Sociaal Team, Wijkmanager, Rentree, ambtenaren gemeente Deventer)

Fysiek

- Er is een groot deel van de buurt vernieuwd, woningen zijn divers en voor verschillende doelgroepen gebouwd. Een nieuwe start.
- grote groep jonge gezinnen in de wijk.
- Ontmoetingsplekken binnen: Een buurthuis (Huis van de Wijk), kerk (Oase House of Hope), jongerencentrum (The Mall).
- veel groen, veel speelgelegenheid, biedt ruimte voor ontmoeten

Zwakke punten

Sociaal

- De meeste bewoners zijn aan het "overleven" i.p.v. "Samenleven", weinig draagkracht.
- grote groep 'kwetsbare' bewoners. Lastig om eigen regie op te pakken. Niet aansluiten bij systeemwereld en afhankelijk van hulpverlening.
- Het gebied is niet één buurt, geen geheel, bestaande uit flats, bestaande laagbouw (koop/huur) en nieuwbouw hoog/ laagbouw.
- Moedeloosheid bij bewoners, de bewoners die nog actief zijn, zijn eigenlijk wel klaar met een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid.
- Wie zich kan verbeteren vertrekt meestal uit de wijk. Kun je weg... ga je ook en kies je voor jezelf.
- Er is veel verloop, veel tijdelijke verhuur.
- Verborgene criminaliteit, onderhuur/ kamerverhuur, bijplaatsen van afval naast containers.
- Veel nationaliteiten – onbekend maakt onbemind (schuld geven van huidige problematiek aan bepaalde doelgroepen). In de sentimentenmonitor, die in gaat op de verdeeldheid tussen groepen in Deventer, springt Rivierenwijk er regelmatig negatief uit.

- Weinig meldingen richting systeemwereld, zoals gemeente, Rentree, politie, handhaving.
- Laag vertrouwen in systeem en overheid.
- Bewoners ervaren bureaucratie en lange procedures bij de gemeente; zoals WijDeventer (melden met Digid), bij hulpverleningstrajecten (WMO), bij schuldhulpverlening (bewind, BAD), uitvoering MJOP.
- Bewoners leven bij de dag, waardoor men zaken snel lang vindt duren en de aandacht verlegd is.
- Veiligheid: zorgelijk dat geweld bovengemiddeld scoort, zowel feitelijk als in beleving. Overlast wordt door bewoners als meer dan gemiddelde overlast ervaren.

Fysiek

- Veel eigenaren in de portiekflats maar weinig eigenaar/bewoners. Veel (kamer)verhuur. Dit is mede oorzaak van de hoge mutatie. Veel bewoners die vertrekken zetten hun huisraad 'aan de straat'. Een wekelijks terugkerend beeld op veel plekken in de Deltabuurt.
- De vervuiling van de openbare ruimte. Dit is voor veel bewoners een doorn in het oog.
- Verloederd straatbeeld. Dit komt door sober onderhoud openbare ruimte. Bewoners zijn door problematiek of kunnen, niet in staat om hierin een eigen verantwoordelijkheid in te nemen.
- Milieu: alle portiekflats zijn aangesloten op het warmtenet. Dit systeem is ondoorzichtig en bewoners weten niet waar ze aan betalen. Hoge kosten, verouderd systeem, slechte isolatie flats, niet individueel/wel collectief (oneerlijk systeem, hoge kosten, niet duurzaam, geen invloed als eigenaar. Impasse qua oplossingen en qua verantwoordelijk. Daarnaast is er geen organisatiekracht bij veel VVE's of huiseigenaren.
- wadi/onkruid (wilde bloemenweide geeft een verloederd beeld, sluit niet aan bij eigen leefwereld)
- Afvalscheiding; het scheiden van afval kost ruimte, deze is niet aanwezig in de portiekflats, snel geur overlast, volle balkons, papier/glas in de portieken. Het effect is dat men afval in een 120 liter vuilniszak niet goed kan opsparen, voordat deze in de ondergrondse container wordt gestopt. De kosten per lichte zijn hierdoor veel hoger dan die bij het gebruik van een gewone grijze container.

Bedreigingen

- Segregatie
- Geen betrokkenheid van bewoners (huidige groepen lopen qua aantal en inzet terug)
- Slecht onderhoud en rommelige leefomgeving waar bewoners geen eigenaarschap of verantwoordelijkheid voor willen nemen.
- Verval van bestaande bouw
- Verouderd warmtenet systeem; kans op uitval, mensen in de kou, ontkoppeling van flats (VVE's kiezen voor zichzelf), stijging vaste lasten
- Toename van het aantal huisuitzettingen door de hoge huisvestingskosten. Elk jaar is er een groeiende groep die door de jaarafrekening van energie 'overvallen' wordt, de kosten niet meer kunnen betalen en gedwongen uit huis wordt gezet.
- Vooral mensen met problemen in de buurt, mensen die overleven en daarvanuit leven, handelen en gedrag laten zien.
- VVE's die niet op één lijn zitten, waardoor er onder meer geen brede oplossing voor het warmtenetprobleem komt.

Samenvatting

Een grote groep bewoners in de Deltabuurt zijn in de "overlevingsstand". Er is daardoor weinig tot geen ruimte om zich bezig te houden met of aandacht te hebben voor de leefbaarheid in de buurt en rekening te houden met de anderen in de buurt. Het aantal 'actieve bewoners' rondom het thema leefbaarheid neemt af. De actieve bewoners geven het na jaren van inzet op. Moedeloosheid bij deze groep bewoners. Afgelopen jaren is er veel geld in de buurt gestoken, maar dit zie je in de kern van 'Leefbaarheid' slecht terug. Problematiek is groot en zorgelijk. Als bewoners weg kunnen, gaan ze ook. De groep bewoners die niet meekomt groeit. Het is 'duur' wonen/leven in de Deltabuurt, het inkomen van de wijk loopt terug en vangnetten voldoen niet of komen niet bij die mensen die het

nodig hebben. Leefwereld en systeemwereld komen niet goed bij elkaar.

Er zijn vanuit de gemeente verschillende aanpakken geprobeerd, maar tot nu toe is het dweilen met de kraan open. Het diftarsysteem werkt niet in de Deltabuurt. Het huidige onderhoudsbeeld van de openbare ruimte draagt bij aan een verloederd straatbeeld, wat ook niet helpt om bewoners te vragen om zelf verantwoordelijkheid op te pakken.

Conclusies

Om de Deltabuurt succesvol te gaan versterken, is maatwerk nodig, een gerichte brede aanpak SHV en ondersteuning van de 'kwetsbare' bewonersgroepen. Het start met een brede erkenning van de huidige meervoudige problematiek en vraagt om een brede integrale aanpak. Van Overleven naar Samenleven en starten met de 'basis' op orde brengen, nabij zijn. Door bewoners te versterken die die wél willen samenleven, steun deze groepen in dit lange moeizame proces in de Deltabuurt. Door het woningaanbod blijft er instroom van bewoners die hier starten met 'samenleven'. Er is afgestemde en gecoördineerde ondersteuning voor deze individuele bewoners noodzakelijk. Door meer inzet vanuit gemeente op controle rondom korte termijn verhuur, kamerverhuur en beddenverhuur (logement).

Aanpak per speerpunt

1. Verbinding in de buurt en versterk wat er nu wel actief is

- Portiekvertegenwoordigers (PV) hebben een grote waarde voor de Deltabuurt. Zij zijn een aanspreekpunt voor burenspreken en spreken zelf actief hun burenspreken aan op de gemaakte delta deals. Dit is per flat anders.
- Voor de PV'er is het belangrijk gehoord en gezien te worden. Nu zijn er 25 portiekvertegenwoordigers van de 70 portieken actief. De PV heeft een heldere taakomschrijving en vult zijn rol naar eigen inzicht, kracht en kunde in. Er is veel verloop de laatste jaren, waardoor er veel vacatures in portieken zijn ontstaan, die moeilijk worden ingevuld. (Er is door de opbouwwerker actief gezocht, maar het is een steeds moeizamer traject.) Er liggen nog een paar tips van mogelijke portiekvertegenwoordigers om mee te beginnen. Waar geen portiekvertegenwoordigers meer zijn, is het zoeken naar een goed alternatief.
- Werkers delen te weinig met elkaar, waar ze mee bezig zijn en wat er speelt? Welke signalen komen zij tegen. Hierdoor mist onderlinge verbinding. Gaan zaken los van elkaar staan of naast elkaar lopen. Bij crisis vinden ze elkaar, daarvoor is er wel relatie, maar weinig brede interactie. Werkers willen graag delen en samen optrekken.
- Actieve bewoners willen graag elkaar blijven ontmoeten, delen en samen optrekken.
- De buurt heeft woningen die uitnodigen voor bepaalde doelgroepen. Deze kwetsbare mensen die vooral aan het 'overleven' zijn, hebben ondersteuning nodig om richting 'samenleven' te komen.

Doelstellingen:

- Portiekvertegenwoordigers op zoveel mogelijk plekken actief en betrokken houden. Een fijnmazige groep van betrokken bewoners in de buurt.
- Onderzoek bij bewoners de wens van een digitaal platform in Rivierenwijk.
- Netwerk versteken werkers in de wijk.
- Werkers trekken samen op in de buurt. 'Van overleven naar samenleven'.

Activiteiten: kennismaken met de 25 portiekvertegenwoordigers, misschien al met een startavond (thema avond), een activeringsronde 2018/2019, 2x per jaar brede activiteiten/ thema's, opzoek naar borging van begeleiding vaste groepen bij gemeente als opdrachtgever, een nieuwe impuls rondom afspraken/verwachtingen/deal over inzet en beloning. Onderzoek naar een digitaal platform waar de actieve bewoner echt mee aan de slag zou willen gaan. Koppelen van portiekvertegenwoordigers aan elkaar en het versterken van hun eigen netwerk. Kennisbank; delen

van de kennis die er bij de portiekvertegenwoordigers zit. Samen met school thema afval en scheiden bespreken? Ouders betrekken? Netwerktafel van werkers. Delen van wat je tegenkomt (voordat we brand/spoed hebben en het casussen worden) Weten wat waar speelt. (Rentree, Sociaal Team, Wijkmanager, wijkagent, Buurtmaker, Welzijn) andere partijen vanuit de 0 lijns. 3 plekken in de buurt waar we gericht met partners op adresniveau samen optrekken.

Resultaten:

- Eind 2019 is helder wie de portiekvertegenwoordigers structureel ondersteuning gaat bieden en proces begeleiding geeft.
- De portiekvertegenwoordigers hebben een platform/aanspreekpunt en een korte lijn met instellingen en gemeente.
- Er is onderzocht of en welk digitaal platform de grootste groep bewoners aanspreekt om zelf mee te starten.
- Actieve bewoners weten wat zij kunnen doen bij overlast/ problemen in de portiek. Gebruik van een meldkaart/ telefoonnummer/ één plek waar bewoners zich kunnen melden.
- Een brede analyse van 3 plekken in de buurt, waar werkers samen op adresniveau hebben gekeken wat nodig is om van overleven naar samenleven te komen.

Organisatie/stakeholders: Buurtmarker, Wijkmanager, Sociaal Team, Politie, Handhaving, Rentree, Cambio/Circulus.

Geld en faciliteiten: Met wijkmanager afgesproken dat dit soort bestaande bewonersgroepen altijd bij WijDeventer voor financiering aan kunnen kloppen. WijDeventer voor bewonersinitiatieven en vaste groepen. Overige budget en middelen van de betrokken organisaties

Fasering:

Kennismaken met de buurt en de actieve portiekvertegenwoordigers → oktober t/m december 2018
Nieuwjaarsborrel start van eerste brede portiekvertegenwoordigers thema avond. In Mei/Juni 2019 tweede avond.

Opzoek naar uitbreiding portiekvertegenwoordigers of alternatieven → start in januari 2019

Onderzoek digitaal platform → november - maart 2019

Netwerkbijeenkomsten 2 x per jaar, in afstemming met wijkmanager.

2.Afvalproblematiek bij portieketageflats en bij ondergrondse containers

Op een aantal plekken gaat het goed, toch valt op dat structureel afval wordt bijgeplaatst naast ondergrondse containers. Met als dieptepunten de 4 “super” hotspots met betrekking tot afval van de top 10 van Deventer. Het grote probleem rondom het Deltabuurt is het stortgedrag rondom de flats en de ondergrondse containers. Bewoners hebben het gevoel dat de gemeente de oorzaak zoekt in asociaal gedrag en onwil bij bewoners. Dat is volgens bewoners niet waar en daarmee worden veel bewoners ernstig tekortgedaan. Het zijn vooral de omstandigheden waarin zij wonen en leven.

Er is een grote groep mensen die aan het overleven is en niet bezig is met afval, met de omgeving of rekening houden met elkaar. (Van overleven naar samenleven) Het probleem van afval gaat niet weg met de huidige aanpak en beleid.

Er is een groep die niet bewust fouten maakt. Er is een groep die niet kan, gebrek aan “kracht” of te veel bezig met ‘overleven’, door taal/geen pas/onderhuur/ geen uitleg over systeem en procedures. Deze groepen blijven door korte termijn verhuur, kamerverhuur en beddenverhuur (logement) komen. De groep goed willende huurders/eigenaren kan niet doorgaan met uitleggen en aanspreken. Veel inzet was gericht op het begeleiden van gedrag, beleid dat niet helemaal aansluit bij de wijk.

Handhaven vanuit gemeente is afdoende en mogelijk niet effectief. Het probleem is niet makkelijk en eenvoudig op te lossen of aan te pakken. De exploitanten van tijdelijke verhuur zijn niet geïnteresseerd in verbetering van de flats en kunnen door afwezigheid of stemmingmakerij de aanpak en besluitvorming aardig frustreren.

Mogelijke oorzaken bijplaatsingen

- Ruimte in de flat is onvoldoende (voor scheiden van afval is letterlijk ruimte nodig)
- Groenafval en etensresten kunnen moeilijk in de flat opgespaard worden.
- Een vuilniszak vol (rest) afval stinkt en is binnenshuis slecht te houden. (Op balkons zie je vaak de bakken staan) Effect: kleine hoeveelheden worden gedumpt.
- Kosten per storting zijn hoog, in verhouding met hoeveelheid afval en in verhouding met het besteedbare inkomen.
- Er zijn weinig sociale structuren, waardoor samenwerken en eigenaarschap lastig vast te houden zijn. (Hoge verhuisgraad, veel problemen achter de voordeur, eenzaamheid, sociaal isolement)

Doelstelling:

- Maatwerk op het beleid creëren (in delen van de Deltabuurt)
- Extra inzet rondom Schoon, Heel en Veilig in de Deltabuurt.

Activiteiten:

- Onderzoek de mogelijkheid om maatwerk in de Deltabuurt te creëren.
- Samen opzoek naar oplossingen (beleid, raad, buurtwerkers, bewoners)
- Onderzoek de denkrichting van een Bewonerswerkplaats (zoals het vroegere wijkbedrijf cambio, Wijkbedrijf) Lokale economie versterken en werken in eigen buurt starten.
- Bewoners ondersteunen bij aanbieden afval met werkvorm 'Bordjes'. (Praktische en pragmatische aanpak)
- Thema bijeenkomst afval in de portiekflats met bewoners organiseren.
- Groenbakken bij flats, waar bewoners dat in eigen beheer willen oppakken
- Opzoek naar plekken in NL waar successen zijn rondom bepaalde doelgroepen en SHV.
- Onderzoek intern gemeente welke opdrachten er rondom SHV zijn en zoek samen naar aanpassingen voor Rivierenwijk. (Quick wins en aanpassingen van beleid)

Resultaten:

- De Deltabuurt staat qua wens rondom 'maatwerk' met de huidige problematiek, op de kaart.
- We zijn opzoek gegaan naar nieuwe oplossingen en denkrichtingen voor deze problematiek.
- Aanpak van hotspots in de buurt, zoals snoeproutes en structurele vervuilde plekken in de buurt.
- Quick wins: waar mogelijk, Groen GFT containers bij flats en Gebruik bordjes voor aanbod afval handhaven en waar mogelijk versterken.

Organisatie/stakeholders: Gemeente afdelingen: PRO Leefomgeving, reiniging, handhaving, wijkenbeheer, wijkmanager, veiligheid, afvalbeleid en Buurtmaker. Cambio - Circulus-Berkel.

Geld en faciliteiten: Afvalaanduidingsborden WijDeventer, extra vegenzwerfafval ophalen (huidige inzet SHV/ opdrachten in het gebied). Begroting rondom Buurtbeheerbedrijf (stichting wijkaanpak Cambio Enterprise, Buurtmarkersbudget).

3. Kamer- en beddenverhuur en andere illegaliteit

Door de regeling kamerverhuur is in de Deltabuurt veel opgepakt, c.q. bereikt. Op dit moment zijn alle vergunningen in deze wijk gecontroleerd en afgerond. Bij veel illegale kamerverhuurpanden is de verhuur gestaakt.

De verwachting is echter dat niet alle bij ons bekend zijnde (voormalige) illegale kamerverhuurpanden op korte termijn zullen zijn gestaakt en gestaakt blijven. Dit komt met name vanwege de moeizame handhavingstrajecten (geen medewerking overtreder); onvoorziene

omstandigheden, zoals een recente uitspraak van de Rechtbank en de uitrol van het beleid over de gehele gemeente in relatie tot beschikbare capaciteit waardoor er geregeld verschuivingen plaats vinden van de ene wijk naar een andere wijk in Deventer.

Toch zien we wel verbetering. Door de zeer strenge aanpak zien we nu dat de professionele partijen serieuzer met kamerverhuur omgaan, dat echt hele slechte panden inmiddels zijn opgeknapt (uiteraard nog niet allemaal) en dat de gemeente langzaam maar zeker steeds meer grip krijgt op de kamerverhuurproblematiek. Deze grip blijft onvoldoende en vraagt om vernieuwde maatregelen die in het land ook tot resultaat heeft geleid. Mogelijk in samenhang met aanpak adresfraude kunnen we de krachten bundelen?

Verder geven VVE's ook aan dat korte termijn verhuur, kamerverhuur en beddenverhuur (logement), de basis van veel onrust in de buurt brengt. Kamerverhuur leidt tot onacceptabele situaties als het gaat om brandveiligheid, hygiëne en leefomstandigheden en stress bij andere bewoners.

Doelstelling:

- Gemeente zoekt verder binnen de aanpak Kamer- en beddenverhuur en andere illegaliteit rondom Leefbaarheid in de Deltabuurt.
- De kernpartners hebben een overlegstructuur en proces met elkaar afgestemd en trekken samen op.

Activiteiten:

- Onderzoek samen met betrokken partijen deze problematiek.
- Onderzoek naar plekken in NL waar gemeentes vernieuwde aanpak creëren.
- Starten van Taskforce, korte lijnen en directe zichtbare acties voor bewoners.
- Onderzoek de denkrichting van een 'Meldkaart' voor bewoners, wat te doen bij.... (Intern en toetsen van draagvlak/ gebruik bij bewoners)
- Denkrichting van het gebruik en inzet gereedschap bij deze problematiek uitzoeken.

Resultaten:

- Inzet van Flexibel handhavingsteam in de Deltabuurt rondom kamerverhuur/ ondermijning/ illegaliteit.
- Onderzoek naar de optie van een meldkaart voor bewoners.
- In kaart gebracht de (on)mogelijkheden en ideeën rondom vernieuwde aanpak.

Organisatie/stakeholders: Gemeente Deventer intern: afdeling veiligheid, toezicht, publiekszaken, vergunningen, juridische zaken, wijkmanager, buurtmaker

Geld en faciliteiten: Kleine uitgaves, Budget vanuit Buurtmakerij, idee om WD bij ontwikkeling van een meldkaart te maken.

4. Onderhoud en beheer openbare ruimte

Het onderhoud en beheer beleid van de openbare ruimte is nu niveau sober. Dit beleid straalt negatief af op de buurt en draagt niet bij aan initiatief door of verantwoordelijkheid van bewoners. Hier wonen zoals reeds omschreven mensen in een 'overleefsituatie' en zij zijn niet bezig met samenleven. Zij geven geen prioriteit aan dit thema door een eigen bijdrage te leveren. Er is een kleine groep bewoners die wél schoonmaakt, maar daar zie je een terugtrekkende beweging, omdat er structureel niets verandert. Er is een aantal hotspots, zoals snoeproutes, doorgangswegen, achterpaden, (onkruid)bestrijding van woeker groen en hangplekken.

Doelstelling:

- Extra inzet (door een buurtbeheerbedrijf/huidige partners), gericht op een aantal 'hotspots'
- Behouden van groep actieve bewoners.
- Opplussen van een aantal plekken in de buurt, van sober naar basis, qua niveau en werkzaamheden vanuit de gemeentelijke opdracht.

Activiteiten:

- Samen met wijkenbeheerder, beleidsmakers en partners uit de wijk een ronde maken
- Extra uitvoeringspunten uitzetten.
- Alle opdrachten vanuit gemeente (geldstromen) in kaart brengen. Wie doet wat en wie bepaald de opdrachten. Waar zit ruimte voor gerichte aanpak en verschuiving opdracht?
- Onderzoek een pilot met inzet van bewoners in een buurtbeheerbedrijf. (Vroeger was dit Cambio)
- Samen met Gemeente optrekken bij vernieuwing OR. Zodat we direct bij MJOP aan kunnen sluiten. Optrekken met bewonersgroepen rondom SHV, wat is voor hen nodig om weer actief te zijn en blijven bij dit thema.

Resultaten:

- Versterking samenwerkingsverbanden in de Deltabuurt rondom SHV
- De meldkaart voor bewoners, met 1 contactpersoon voor bewoners.
- Een groep bewoners die actief is rondom thema SHV
- Deltabuurt is in kaart gebracht rondom plekken waar extra inzet nodig is.

Organisatie/stakeholders: Gemeente Deventer, Cambio, Wijkmanager, Wijkenbeheerders, Groenbedrijf, Circulus, Werkgroepen bewoners

*Informatie**Overlegvormen*

Voortgangsoverleg tussen opdrachtgever en buurtmakers: 2 x per maand, voortgangsoverleg projectteam: 1 x per maand, voortgangsoverleg met betrokkenen en deskundigen: 2 x per maand met Wijkmanager Rivierenwijk. Elke week contact met leden van het Sociaal Team in huis van de wijk (werkplek). Signaleringsoverleg Rivierenwijk 1x per 8 weken

*Communicatie**Interne communicatie*

Intern is het van belang dat de projectbetrokkenen voortdurend op de hoogte gehouden worden van de voortgang (zie hierboven). Voor het overige dienen medewerkers van gemeente en uitvoeringsorganisaties die niet direct betrokken zijn bij het project bij elke mijlpaal op de hoogte gehouden te worden, bijvoorbeeld middels een nieuwsbrief en/of het organiseren van bijeenkomsten.

Gerard ter Borchbuurt*Inleiding*

De specifieke problematiek en complexiteit van een aantal sociaal zwakkere buurten nopen tot een intensieve gebiedsaanpak op het gebied van samenlevingsopbouw en schoon, heel & veilig, juist omdat het reguliere aanbod niet voldoende kan bieden in deze buurten. De buurten zijn kwetsbaar, de sociale structuur en zelfredzaamheid van bewoners zorgelijk en er is extra ondersteuning nodig om afglijden te voorkomen. Daarnaast willen we in de betreffende buurten een stevige basis neer zetten van waaruit de buurt samen met regulier aanwezige professionals verder kunnen.

Plan van Aanpak Gerhard ter Borchbuurt

In het werkplan 'stevig buurtwerk' wat in juni is vastgesteld in overleg met de wethouder is de Gerhard ter Borchbuurt aangewezen als buurt waar een tijdelijke buurtmaker van meerwaarde zou kunnen zijn. De opeenstapeling van achter de voordeurproblemen, conflicten tussen kinderen onderling en daardoor ook ouders, verloedering van delen van openbare ruimte en achterpaden maakt dat aandacht voor deze buurt noodzakelijk is om het tij te keren. In 2019 gaat Rentree haar

woningbezit renoveren, deze renovatie kan worden aangegrepen om ook sociaal en fysiek meerwaarde te bereiken.

Analyse

Buurtafbakening

De Gerhard ter Borchbuurt (GTB) is vooral een benaming die door professionals wordt gehanteerd. De buurt waar we het over hebben wordt begrensd door de straten; Zandweerseweg, D.G. van der Keesselstraat, de 1^e Weersweg en de Radstakeweg. Deze straten samen met de daar binnen liggende Joh. Fred. Gronoviusstraat, Gerhard ter Borchstraat, Gerard ter Borchplein en de Hendrick ten Bruggenstraat.

Demografische gegevens

De Gerhard ter Borchbuurt is een buurt in de wijk Zandweerd (zuid). In de GTB buurt wonen 623 mensen in 277 huishoudens. De buurt bestaat uit 280 woningen, waarvan Rentree het grootste gedeelte in haar bezit heeft (oranje vlak), en ook woonbedrijf Ieder1 heeft bezit (blauw vlak). Binnen beide gebieden zijn een beperkt aantal woningen particulier bezit of in bezit van DUWO (studentenhuisvesting).

De leeftijdsopbouw in de GTB-buurt is redelijk gelijk. In alle leeftijdscategorieën tot 60 jaar zijn er tussen de 35 en 55 mensen woonachtig in de buurt. Er zijn dus geen leeftijdscategorieën die opvallend veel of weinig aanwezig zijn. De verhouding autochtoon/ allochtoon is ongeveer 50/50 waarbij het aandeel Turkse inwoners ongeveer 20% van het geheel is.

Van de 277 huishoudens zijn 97 huishoudens alleenwonend en zijn er 49 eenoudergezinnen. Veel bewoners doen een beroep op gemeentelijke voorzieningen zoals de WMO (49), Jeugd (12) en 66 mensen maken gebruik van een gemeentelijke uitkering

Bron: demografische gegevens Gerhard ter Borchbuurt, vakgroep Kennis en Verkenning gemeente Deventer

Bestaande analyses

Op initiatief van Rentree zijn er in 2018 een drietal sessies geweest, waarin werkers in de wijk samen een gedeeld beeld van de buurt hebben gecreëerd, vanaf de laatste sessie is de buurtmaker aangehaakt. Tijdens deze sessies zijn samen ideeën verzameld om de draagkracht van bewoners te vergroten en ook de draaglast te verlagen. Deze sessies hebben geleid tot twee lijsten, één met 'wat er goed gaat' en één met 'zorgen over de buurt'. Later zijn deze lijsten aangevuld met informatie afkomstig van gesprekken met bewoners.

In die analyse springen een aantal zaken eruit;

Klachten over de woningen: vocht, tocht, schimmel, geluidsoverlast, krakende deuren en vloeren.

Afval: zowel in voor en achtertuinen als in achterpaden en openbare ruimte is afval(stort) een probleem.

Onderlinge conflicten: onderling gaat het, vanwege veel korte lontjes niet altijd even goed, er is al snel ruzie, maar het ook vaak snel weer goed. Dit speelt ook bij kinderen onderling, het is geen goede plek voor opgroeiende kinderen.

Veel problemen achter de voordeur: fysieke problemen, psychische problemen, schulden, werkeloosheid, uit zich ook op straat. Ook hebben mensen zorgen over hun gezondheid en/of over de toekomst van hun werk of het niet hebben van werk maar wel willen.

Passieve houding: veel mensen berusten in hun problematiek en/of zitten in de klaagmodus en voelen zich eerder slachtoffer dan oplosser.

Openbare ruimte zaken: parkeren, hardrijders, stankoverlast honden en kattenpoep en het Essent-pleintje zijn genoemd. Mensen vinden de buurt geen visitekaartje.

Bron: 'Notulen 15-1-18 Bijeenkomst Rentree' en 'Oogst Terugkommiddag Gerhard ter Borchbuurt'

Gesprekken met relevante stakeholders in de buurt

In individuele gesprekken met tien professionals die betrokken zijn bij de GTB buurt is een redelijk beeld ontstaan van de GTB buurt en welke opgave daar voor de komende tijd ligt.

Het beeld wat van de buurt is geschetst is tweeledig. Enerzijds zijn er een aantal actieve bewoners die er wat van proberen te maken. Maar deze mensen zijn wel grotendeels afhankelijk van professionals die initiatief nemen en aandacht blijven geven. Daarnaast zijn er heel veel bewoners die in de overlevingsstand zitten vanwege schulden, zorgen, overlast van anderen, het ontbreken van werk en verstandelijk beperkt zijn. Die 'lasten' maken het voor mensen moeilijk om energie en geloof te hebben in een andere toekomst. Er is aangegeven dat mensen geen overzicht hebben en ook niet het vermogen om hun leven op de rit te krijgen.

Bron: Interviewverslagen professionals

Gesprekken met bewoners

Omdat er in 2018 al veel informatie is opgehaald bij bewoners die te lezen is bij het kopje 'bestaande analyses' heeft de buurtmaker geen uitgebreide gespreksronde in de buurt gedaan. Wel is de buurtmaker meerdere keren samen met de opbouwwerker de buurt in geweest en zijn daar spontaan gesprekken gevoerd met bewoners. Wat opvalt is dat mensen wel betrokken zijn en er ook wel initiatief is. Maar dat mensen het lastig vinden om zelf aan de slag te gaan.

SWOT-analyse

Sterke punten

Sociaal

- Er zijn veel sociale contacten
- Er zijn overdag veel mensen aanwezig in de buurt
- Mix van verschillende achtergronden (wat geen conflicten geeft)
- Binnen de buurt woont veel familie van elkaar
- Tijdens voetbal evenementen wordt er veel versierd.
- Enkele bewoners helpen mee aan schone achterpaden.

Fysiek

- De openbare ruimte is enkele jaren geleden opgeknapt
- De buurt heeft een aantal open en groene plekken.
- De 'bogen' kenmerken de Gerard ter Borchbuurt.

Zwakke punten

Sociaal

- Veel achter de voordeur problemen; schulden, werkloosheid, psychische problemen en zorgen over toekomst van o.a. werk.
- Onderlinge conflicten. Zowel tussen kinderen onderling als volwassenen.
- Een aantal mensen met een verstandelijke beperking
- Mensen zitten in de overlevingsstand.
- Mensen staan aan de zijlijn van hun eigen leven. (Pakken niet zelf de regie).
- Veel zorgvragen.
- Het is niet één buurt. Maar verschillende kleine clubjes.

Fysiek

- Woningen staan dicht op elkaar
- Weinig tuin
- Nauwelijks groen in de straten
- Deels geen voortuinen

- Wooncomfort wordt slecht beoordeeld. (Renovatie komt er wel aan)
- Veel anonieme achterpaden, waar afval wordt gedumpt.

Kansen

Sociaal

- De geplande renovatie van woningen kan positieve energie en trots op het huis en de buurt met zich meebrengen.
- Doordat veel mensen zorgen en problemen hebben kan dat juist ook weer leiden tot binding om samen de problemen aanpakken.
- Er is inmiddels een sterk professioneel netwerk, sociaal team is compleet, er is weer een opbouwwerker en Rentree heeft betrokken mensen die ervoor gaan.
- Een aantal betrokken bewoners die anderen kunnen enthousiasmeren.
- De renovatie brengt werk met zich mee. Dat zou een mooie opstap kunnen zijn naar meer onderlinge hulp en mensen die (weer) ervaring op doen met werk.

Fysiek

- De speel en buurtplekken bieden ruimte tot ontmoeting en activiteiten.
- De boogwoningen zijn beeldbepalend en kunnen meer benut worden voor buurt trots.
- De modelwoning van Rentree kan een huiskamer van de buurt worden en kan dienen als overlegruimte.
- De wijk kan gaan stralen door mooi gerenoveerde woningen.

Bedreigingen

Sociaal

- Beperkte capaciteit(tijd) bij het sociaal team
- Meer achter de voordeur problemen dan we wisten.
- Onderlinge conflicten die maken dat niemand actief wil worden.
- Wisseling van professionals, waardoor bewoners afhaken.
- Gedoe rondom de renovatie, waardoor mensen het vertrouwen verliezen (of niet krijgen)
- Meer plaatsingen met psychische problemen/ overlast.
- Verborgene criminaliteit/ overheersende families waardoor mensen geen initiatief durven te nemen.

Fysiek

- Geen groot onderhoudsbudgetten voor de openbare ruimte beschikbaar voor deze buurt.
- Beperkte ruimte om ingrepen te doen (bijv. meer groen, verkeer remmende maatregelen etc.).
- Te weinig middelen om snel acties uit te voeren.

Samenvatting

Veel bewoners in de Gerhard ter Borchbuurt hebben te maken met problemen die in hun persoonlijke levens spelen. Door die last en stress is het lastig om regie te pakken op het eigen leven, jezelf te ontwikkelen en bij te dragen aan het samenleven in de buurt. De openbare ruimte kent een aantal mooie speel en buurtplekken die potentie hebben om er meer mee te doen. Afval(stort) is een issue in de Gerhard ter Borchbuurt. Zowel in de openbare ruimte als in achterpaden zorgt dat voor overlast. Ook een aantal conflicten tussen kinderen onderling en volwassenen onderling zorgen voor een negatieve sfeer in de buurt. De beperkte capaciteit(tijd) van het sociaal team vormt een bedreiging in het bewoners helpen werken aan hun zorgen en problemen. Ondanks alle zorgen, lijkt de aanstaande renovatie van de woningen een mooie kans om de wijk fysiek en sociaal te verbeteren. Een mooier thuis, maakt mensen trotser en geeft mogelijk ook energie om de buurt ook op sociaal vlak beter te maken.

Conclusies

Om tot een succesvolle aanpak te komen op sociaal en fysiek gebied in de Gerhard ter Borchbuurt moet aan ten minste de volgende voorwaarden voldaan worden:

- Voldoende professionele capaciteit om ondersteuning te bieden bij het werken aan sociale (individuele) problemen.
- Aandacht en bereidheid van alle betrokken organisaties en professionals om écht met bewoners samen te gaan werken aan alles wat ertoe doet voor bewoners.
- Een budget om snelle acties te financieren die bijdragen aan vertrouwen en samenwerken
- Een betrokken wijkmanager die het gehele proces volgt en na inzet van de buurtmaker kan blijven voorthelpen.
- Structurele professionele inzet en aandacht van woningcorporatie, opbouwwerk en sociaal team.
- Bewoners die bereid zijn om met elkaar en professionals te werken aan een betere buurt.

Aanpak per speerpunt

1. Een sterk team van buurtmakers (bewoners en professionals)

Er is geen collectief van bewoners en werkers die samen nadenken over de buurt en daar plannen voor maken en uitvoeren. Zonder bewoners die zich eigenaar voelen van het proces en aanpak wordt het trekken en duwen.

Doelstelling: Een sterk team van buurtmakers. Vijf tot tien bewoners die samen met de opbouwwerker, wijkconsulent van Rentree en de buurtmaker een plan maken voor een betere buurt en daar samen met de rest van de buurt mee aan de slag gaan. Deze structuur kan ook voor de toekomst van waarde blijven, doordat er blijvend bewoners en werkers zijn die aandacht houden voor de buurt.

Activiteiten: Relatie opbouwen door regelmatig in de buurt aanwezig te zijn. Potentiele buurtmakers beter leren kennen en uitnodigen voor buurtmakers-overleggen. Meerdere keren samenkomen om te werken aan groepsbinding en een gedeeld plan van aanpak voor de buurt. Samen dromen, die uitwerken tot concrete acties en andere bewoners daarin meenemen.

Resultaten: een sterk collectief van bewoners en enkele professionals die zich eigenaar voelen van de aanpak voor een betere buurt en daarnaar handelen.

Organisatie/stakeholders: Opbouwwerker, wijkconsulent Rentree en buurtmaker. De wijkmanager kijkt op afstand mee en houdt oog en zorg voor de continuïteit.

Geld en faciliteiten: In opstart klein budgetje vanuit buurtmakersbudget voor koffie thee, en andere facilitaire zaken. Later zou de groep een aanvraag kunnen doen bij WijDeventer en/of andere fondsen.

Fasering

Selecteren/ uitnodigen potentiele buurtmakers	nov/dec 2018
Kwartiermaken, werken aan groepsbinding, samen dromen over de buurt	dec/ jan
Plan maken voor de buurt, rest van de buurt bij betrekken en uitvoeren	feb – dec 2019
Evaluatie	dec 2019

2. Werken aan werk

Buurtwerkers weten dat meerdere mensen werkloos zijn en tijdens de gesprekken met bewoners zijn er enkelen geweest die aangaven graag (weer) aan het werk te gaan. Werk leidt meestal tot meer inkomen, meer zelfvertrouwen en meer sociale contacten.

Doelstelling: Mensen (weer) ervaring laten opdoen met werk, waardoor ritme ontstaat, mensen zelfvertrouwen krijgen en zichzelf verder (willen) ontwikkelen.

Activiteiten: Manieren om werk te organiseren in de buurt verder verkennen. Bijvoorbeeld werken in een buurtklusteam, bewoners die andere bewoners helpen met klusjes tijdens en rond de

renovatie van de woningen. Bijvoorbeeld als verhuishulp, klushulp etc. Bijvoorbeeld het bouwterrein schoonhouden etc.

Potentiele werkgevers (bedrijven met te kort aan arbeid) benaderen, koppelen aan de buurt, leer/werk trajecten etc.

Resultaten: Bewoners die werk verrichten, betaald of onbetaald, ervaring opdoen, het gevoel hebben er (weer) toe te doen, dagritme opbouwen en zin krijgen of hebben om zich te ontwikkelen en aan het werk te gaan (elders).

Organisatie/stakeholders: Deventer werktalent, gemeente Deventer, Cambio, Rentree, Salverda (aannemer renovatie), buurtmaker.

Geld en faciliteiten: Pilot werk bij DWT en/of beleidsafdeling gemeente.

Fasering

Onderzoek	nov – jan
Kwartiermaken	feb – maart
Uitvoering	maart – einde renovatie
Evaluatie	dec 2019

3. Schoon, heel & veilig

Bewoners storen zich aan meerder schoon, heel & veilig zaken. Afvalstort, hondenpoep en hardrijders zijn een aantal van de genoemde zaken en zorgen voor een negatieve stempel op de buurt.

Doelstelling: Bewoners die zich verantwoordelijk voelen voor een schoon, heel & veilige buurt en daar zelf en/of samen handelend in optreden.

Activiteiten: Rondgangen/ schouwen van professionals en bewoners blijven voortzetten. Aandacht blijven houden voor dat wat bewoners zouden willen doen en/of zich aan storen en daarbij ondersteunen.

Resultaten: Meer bewoners die zich verantwoordelijk voelen voor een schoon, heel & veilige wijk. Bewoners die daarover actief melden bij organisaties, zelf en samen handelend in optreden en andere bewoners aanspreken op ongewenst gedrag.

Organisatie/stakeholders: Rentree, opbouwwerk, toezicht en wijkbeheer?

Geld en faciliteiten: Vanuit reguliere onderhoudsgelden en takenpakketten. Aanvullend kan bewonersinitiatief via WijDeventer

Fasering: Schouwen/ rondgangen vinden als plaats. Uitvoering is doorlopend.

Betrokken bepalen samen de doelstelling	dec 2018
Uitvoering	doorlopend
Tussenevaluatie	jun 2019
Tussenevaluatie	dec 2019

4. Kinderoverlast en zorgen

Een aantal kinderen hebben onderlinge conflicten die ook leiden tot conflicten tussen ouders. In de opvoeding gaat het ook lastig. Voor kinderen is het een pittige buurt om in op te groeien.

Doelstelling: Het oplossen van onderlinge conflicten en het creëren van een fijn leef en opgroeiklimaat voor kinderen in de Gerard ter Borchbuurt.

Activiteiten: Het kinderwerk van Raster is al enkele maanden extra actief rondom deze gezinnen. Ook wordt er gesproken over het nieuw leven inblazen van Code Z. Het pedagogische klimaat wat enkele jaren geleden is afgesproken voor Zandweerd, waarin partijen zoals scholen, speeltuinverenigingen en ouders een pedagogisch klimaat voor de Zandweer hebben afgesproken.

Resultaten: Het oplossen van de onderlinge conflicten en maken van afspraken over de toekomst. Mogelijk ook het verbeteren van het leef en opgroeiklimaat in de hele buurt.

Organisatie/stakeholders: Raster kinderwerk, gezinscoaches(?)

Geld en faciliteiten: Vanuit reguliere inzet (kinderwerk en gezinscoaches).

Fasering: Inzet kinderwerk en gezinscoaches is doorlopend.

5. Aanpak en overzicht individuele zorg en ondersteuning

Er is veel individuele problematiek achter de voordeuren in de Gerhard ter Borchbuurt. Schulden, psychische problemen, grote zorgvraag, opvoedingsvraagstukken etc.

Doelstelling: Stap 1: Meer zicht krijgen op alle zorg en ondersteuning die wordt gegeven en nodig is in de Gerhard ter Borchbuurt. Stap 2: De juiste en voldoende zorg en ondersteuning kunnen bieden aan bewoners van de Gerhard ter Borchbuurt en het collectief maken van individuele zorg en ondersteuning.

Activiteiten: De huiskamer gesprekken ten behoeve van de renovatie als middel om ook zorg en ondersteuningsbehoefte te verkennen.

Met het sociaal team en teammanagement de mogelijkheden verkennen om tot een aanpak te komen. Een overzicht maken van alle zorg en ondersteuning die verleend wordt.

Onderzoeken of er collectievere zorg en ondersteuning kan komen die ook leidt tot meer bewonersbinding onderling.

Resultaten: Bewoners die de juiste zorg en ondersteuning krijgen zodat ze zichzelf kunnen ontwikkelen en de regie weer pakken op hun leven. Bijvoorbeeld door bewoners die samen gaan werken aan individuele opgaves, professionals die collectieve ondersteuning kunnen bieden op meerdere bewoners met dezelfde ondersteuningsbehoefte.

Organisatie/stakeholders: Sociaal team, hulpverleners en buurtmaker als aanjager/ verkenners. Rentree als signaleerder tijdens de renovatiegesprekken.

Geld en faciliteiten: Vanuit reguliere sociaal domein budgetten en/of pilotgeld vanuit beleidsafdeling gemeente.

Fasering

Verkenning met sociaal team

nov/dec 2018

Kwartiermaken

jan/feb 2018

Uitvoering

maart – dec

Evaluatie

dec

6. Renovatie als middel

De staat en het leefcomfort van de woningen van Rentree wordt als slecht ervaren.

Doelstelling: Het renoveren van de woningen, meer wooncomfort toevoegen en mogelijk optisch opknappen.

Activiteiten: Huiskamergesprekken met huurders, keuzemomenten voor huurders (kleurstelling etc.) Uitvoering renovatie door aannemer met contactmomenten met bewoners tussendoor.

Aannemer komt dagelijks in de levens van mensen en zien en horen daardoor veel. Die informatie kan helpen om de buurt nog beter te leren kennen en beter aan te sluiten bij wat er speelt en nodig is.

Resultaten: Mooie opgeknapt woningen met veel leef comfort, waar mensen trots op zijn en graag blijven wonen, een echt thuis.

Organisatie/stakeholders: Rentree wonen, aannemer Salverda,

Geld en faciliteiten: Rentree

Fasering

Onderzoek

nov/ dec 2018

Rest van de planning is nog niet duidelijk.

Kwaliteit

Prestaties/Resultaten	Indicatoren	Mijlpalen 2018-2019
Analyse	Onderzoek + conclusies	Oktober/ november 2018
Vaststelling speerpunten	Plan van Aanpak vastgesteld door projectgroep	November 2018

Aanpak per speerpunt	Onderzoeksrapport	November 2018
Terugkoppeling naar bewoners/stakeholders	Voorleggen en bespreken onderzoeksrapport	November/ december 2018
Uitvoeringsplan per speerpunt'	Uitvoeringsplan opgesteld door buurtmaker	November 2018
Besluitvorming uitvoeringsplan	Vastgesteld door projectgroep 'buurtmakerij'	November 2018
Uitvoering Plan van Aanpak	Implementatie	Januari t/m december 2019
Evaluatie	Evaluatierapport	December 2019

Informatie

Overlegvormen

- Voortgangsoverleg tussen opdrachtgever en buurtmakers: 2 x per maand
- Voortgangsoverleg projectteam: 1 x per maand
- Voortgangsoverleg met betrokkenen en deskundigen. Elke 8 weken.

Communicatie

Interne communicatie

Intern is van belang dat de projectbetrokkenen voortdurend op de hoogte gehouden worden van de voortgang (zie hierboven). Voor het overige dienen medewerkers van gemeente en uitvoeringsorganisaties die *niet* direct betrokken zijn bij het project bij elke mijlpaal op de hoogte gehouden te worden, bijvoorbeeld middels een nieuwsbrief en/of het organiseren van bijeenkomsten.

Externe communicatie

Met de bewoners van de Gerhard ter Borchbuurt wordt actieve communicatie georganiseerd middels individuele contacten, buurtbijeenkomsten en sociale media. Te zijner tijd wordt bij elk speerpunt een communicatieplan/strategie bepaald.